

ÅRSMELDING 2015
INSTITUTT FOR RETTTSVITENSKAP

BI

Innholdsfortegnelse 2015

Side 4

Side 5

Side 6

Side 8

Side 9-10

- 2 Vårt bidrag
- 3 Offisiell åpning av Institutt for rettsvitenskap
«Internasjonalisering av jussen» som bakgrunn
for forskning på finansreguleringsrett
- 4 Med banebrytende doktorgradsavhandling –
Kari Birkeland
Revisjon er et kjerneområde for
Handelshøyskolen BI
- 5 Gudmund Hernes - Baner vei for kineserne
- 6 Morten Kinander
Presentasjon av nye medarbeidere:
Eivind Furusest, Ingvald Schiøll Ericson,
Irina Eidsvold Tøien, Anna Føllesdal og
Gina Bråthen
- 8 Fikk høytstående utmerkelse av studentene –
Monica Viken
- 9 Bistår Shanghai med 35-årsplan – Jørgen
Randers
Per Espen Stoknes – vekker internasjonal
oppmerksomhet
- 11 Utdanner Norges helseledere – Geir Lahnstein
- 12 Morgenmøter om selskapsrett
Åpent Forum – Gudmund Hernes
- 13 Hvordan styre noe som eier seg selv?
Senter for stiftelsesforskning
Eiendomsmegling og eiendomsmeglingsrett
- 14 Bekrefter Bis sentrale posisjon innen
merverdiavgiftsrett
Frimodige tanker om avhendingsloven
og fremtiden
- 15 Fremhever viktigheten av Skattelovsamlingen
- 16 Nick Sitters internasjonale forskning
- 17 Ny Forsvarsmaster
- 18 Doktorgradsprosjekter
BI Forsikring
- 19 Forskningsprosjekter
- 20 Konferanser og foredrag
- 22 Publikasjoner
- 26 Formidling, media og samfunnsdebatt
- 29 Råd og utvalg
- 30 Institutt for rettsvitenskap - medarbeidere
- 34 Highlights from 2015
New Faculty Members
- 35 New Programmes
International Research
Publications in English

Side 12

Side 12

Side 14

Side 15

Vårt bidrag 2015

Handelshøyskolen BIs strategi 2015-2018 sammenfattes i stikkordene «International – Impact – Interaction». Institutt for rettsvitenskaps virksomhet bidrar til at BI kan nå sine strategiske mål.

Institutt for rettsvitenskap skal bidra til førsteklasses undervisning, formidling og forskning i rettsvitenskap og samfunnsvitenskap, herunder blant annet CSR, bank og forsikring, eiendomsmegling, shipping og klimastrategi.

Den faglige aktiviteten ved Institutt for rettsvitenskap er innrettet mot norsk næringsliv i en internasjonal kontekst. Som denne årsmeldingen viser, var det stor aktivitet i 2015 både på undervisnings-, formidlings- og forskningsfronten innenfor alle fagområder som omfattes av instituttets portefølje, og instituttets medarbeidere har gitt viktige bidrag både nasjonalt og internasjonalt. Instituttets medarbeidere har blant annet fått sine bøker oversatt til kinesisk, bistått Shanghai med byens 35-årsplan og skrevet kronikk sammen med Arnold Schwarzenegger, se side 9 og 10. Både arbeidet med et senter for finansmarkedsrett og det årlige MVA-seminaret illustrerer juristenes internasjonale forankring, se side 3 og 4.

BI skal preges av faglige medarbeidere av ypperste klasse. Både med tanke på undervisning, formidling og forskning er flere av fagmiljøene innenfor Institutt for rettsvitenskap blitt styrket i 2015. Flere av de nye medarbeiderne presenteres i denne årsmeldingen, se side 6 og 7. En oversikt over instituttets medarbeidere finnes i årsmeldingen side 28.

Årsmeldingen side 22-24 dokumenterer at instituttets medarbeidere både nasjonalt og internasjonalt har publisert en rekke faglig nyskapende forskningsarbeider. Medarbeidere ved instituttet har dessuten utgitt flere publikasjoner hvor formidlingsaspektet har stått i sentrum.

BIs virksomhet skal være studentorientert. «BI employees put our students first», heter det i BIs strategiske dokument.

Institutt for rettsvitenskap møter dette ved at instituttets medarbeidere har gitt førsteklasses undervisning i 2015. At BIs studenter verdsetter instituttets medarbeidere, viser seg blant annet ved at en av instituttets medarbeidere i 2015 har fått en høytstående utmerkelse av studentene, se side 8.

Som årsmeldingen side 24-26 viser, har instituttets medarbeidere spilt en meget aktiv rolle i den offentlige samfunnsdebatt. Det vellykkede seminaret «Åpent Forum» med det overordnede temaet: «hva lærte jeg om ledelse?» ble videreført med flere av de mest sentrale nordmenn og -kvinner som gjester, se omtalen på side 12.

Tore Bråthen, professor og instituttleder for rettsvitenskap

Offisiell åpning av Institutt for rettsvitenskap

*Ansatte ved
institutt for rettsvitenskap.
Foto: Bls Kommunikasjonsavdeling*

Institutt for rettsvitenskap ved Handelshøyskolen BI ble formelt etablert 1. august 2015.

Det nye instituttet springer ut av det tidligere Institutt for regnskap, revisjon og jus. Den offisielle markering av åpningen av det nye instituttet fant sted den 1. september 2015. På åpningsfesten deltok instituttmedlemmene, venner og samarbeidspartnere av Institutt for rettsvitenskap.

I sin åpningstale la instituttleder, professor Tore Bråthen vekt på at samlingen av Bls jurister, forsikringsmiljøet, flere av samfunnsviterne og enkelte av økonomene i Institutt for rettsvitenskap gir den nye enheten større slagkraft. Dette gjør BI generelt og det nye instituttet spesielt bedre rustet til å kunne satse enda sterkere på fag, forskning og undervisning innenfor rammene av Bls strategi. Han fremhevet at den faglige aktiviteten ved Institutt for rettsvitenskap allerede

var stor, men at siktemålet var å bli enda bedre både når det gjelder undervisning, formidling og forskning.

Professor Gudmund Hernes kåserte deretter over temaet «Har jurister for mye – eller for lite – makt?». Kåseriet blir trykket i boken Benestad Anderssen og Bråthen (red.): Moderne forretningsjus III, som utkommer våren 2016.

"Internasjonalisering av jussen" som bakgrunn for forskning på finansreguleringsrett

"Internasjonalisering av jussen" betyr at den norske materielle jussen («gjeldende rett») i stadig mindre grad kan forstås uavhengig av rettsutviklingen i andre rettssystemer. Man kan uten videre legge til grunn at det i dag er umulig å ha en tilfredsstillende forståelse av norsk jus uten inngående kjennskap til internasjonal og overnasjonal rett.

Siden inngåelsen av EØS-avtalen i 1992 og den raskt eskalerende betydningen av Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) med tilhørende domstol (EMD), er det få områder i norsk rett som er uberørt av internasjonal utvikling. Det kan legges til grunn at

denne utviklingen vil fortsette i omfang og styrke. Særlig vil dette ramme formuesfagene, med finansretten i særklasse. Over 140 EU-rettsakter er ventet å tre i kraft bare i løpet av våren 2016, og en ny versjon av verdipapirhandelloven er under utvikling som en respons på EU-direktiver.

For å møte denne utviklingen – og for å kunne utgjøre en relevant institusjon med gjennomslagskraft – er Institutt for rettsvitenskap i ferd med å etablere et senter for finansregulering. Dette senteret vil utgjøre et møtepunkt for BI-akademikere med interesse for finansregulering, myndigheter og

finansnæringen. Dette er den største enkeltsatsningen ved Institutt for rettsvitenskap på lang tid, og den oppfyller alle Bls tre kjernemål: Den er tverrfaglig, ved at senteret vil inkludere medarbeidere fra flere institutter; den vil være internasjonal, fordi grunnlaget for forskningen vil være den europeiske finansretten, og den må forventes å få stor gjennomslagskraft, ved at det ikke finnes lignende sentre eller institusjoner i Norge. Særlig forankringen i finansnæringens behov vil bidra til å styrke denne forskningens relevans og gjennomslagskraft i finansnæringen og overfor lovgivningen.

Med banebrytende doktorgradsavhandling

Kari Birkeland har mastergrad i rettsvitenskap fra Universitetet i Oslo. Hun har kursansvar for revisjon på bachelorstudiet, samt ansvar for fagområdet etikk og rammevilkår for revisorer på masternivå.

Til høsten starter Birkeland et nytt kurs som heter Jus for revisorer på masternivå.

Den første i Norge med PhD innen revisjonssjus

– Jeg har forsket på erstatningsansvar for revisorer innen lovpliktig revisjon der jeg har vurdert handlenormen for revisorer i et erstatningsrettslig og revisorrettslig perspektiv. Det overordnede spørsmålet er hvilke forhold som medfører at revisorer blir erstatningsansvarlig.

Setter dagsorden

Ifølge Birkeland har det vært forsket lite på dette emnet tidligere. Nå arbeider et offentlig oppnevnt lovutvalg med å gjennomgå lovgivningen om revisorer og regnskapsførere blant annet med tanke på å vurdere hvordan revisors erstatningsansvar skal reguleres.

– Gjennom PhD-avhandlingen min er jeg med på å sette revisors erstatningsansvar på dagsorden. Kravene til revisorer har økt betydelig de siste årene, og revisors frykt for å bli saksøkt er større enn tidligere. I PhD-avhandlingen settes revisjonssjus i en større rettslig sammenheng, blant annet ved emnet ses i lys av alminnelig erstatnings- og selskapsrett.

Kari Birkeland: Birkelands doktorgradsavhandling er pioner innen revisjonssjus. Foto: Torbjørn Brovold

Revisjon er et kjerneområde for Handelshøyskolen BI

Svein A. Løken

Frem til første halvdel av 1960-tallet var det bare én gruppe godkjente revisorer, statsautoriserte revisorer. Det var ingen formell utdanning for dem som ville ta eksamen, og kandidatene leste på egenhånd eller samarbeidet i grupper. Strykprosenten til eksamen var svært høy, og eksamen ble bare avholdt hvert annet år. Sammen med en sterk utvidelse av revisjonsplikten i 1964 kom behovet for flere godkjente revisorer, og tittelen registrert revisor ble innført. BI startet sitt revisorstudium omkring 1980 i forbindelse med overtakelse av en privat revisorskole i Oslo. Studiet, som kvalifiserte for å gå opp til registrert revisoreksamen, var to-årig og ble tilbudt både som fulltidsstudium og kveldsstudium.

I 1974 kom det en forskrift om et høyere revisorstudium. Studiet kvalifiserte studentene for å gå opp til høyere revisoreksamen for dem som ønsket å oppnå tittelen statsautorisert revisor. I utgangs-

punktet var studiet forbeholdt Norges Handelshøyskole i Bergen.

Professor Ole Gjems-Onstad gikk i bresjen for at BI skulle tilby høyere revisorstudium, og BIs høyere revisorstudium startet opp i 2000. Ole Gjems-Onstad er professor i skatterett og har vært sterkt engasjert i revisorutdanningen ved BI. Hans faglige tyngde faller godt sammen med utviklingen som knyttet jussen mye sterkere til utdanningen enn tidligere.

Mer enn en regnskapsekspert

I dag er mye av undervisningen i revisjon basert på juridisk metode. Som revisor må man kunne regnskap, men primært skal man kunne gjøre rede for regelverket og påse at dette følges. De fire kjernefagene i revisjonsstudiet er regnskap, revisjon, skatterett og rettslære. Alle disse fire områdene reguleres av lovgivningen, både nasjonalt og internasjonalt. Revisorer må i tillegg ha god kunnskap

om andre lover og regler som regulerer klientenes virksomhet, for eksempel aksjelovgivningen og selskapsloven.

Professor Ole Gjems-Onstad. Foto: Nicolas Tourrenc

Gudmund Hernes

– Baner vei for kineserne

Gudmund Hernes er professor II ved Institutt for rettsvitenskap. Han underviser i politisk økonomi for bachelorstudentene. Parallelt med undervisningen har han i de senere år blant annet jobbet med boken «Hot Topic, Cold Comfort», som oversatt til norsk betyr hett tema, mager trøst. Nå foreligger den også på kinesisk.

Boken «Hot Topic, Cold Comfort» tar for seg folks holdninger og hvorfor vi ikke liker å skifte mening. I boken skisserer han et alternativ til denne tankegangen, og den første delen av boken behandler syv historiske og sentrale begivenheter som har forandret folks syn, blant annet 2. verdenskrig og Hiroshima.

– En holder gjerne fast ved sine meninger selv når man får mye motvind. Vi mennesker søker informasjon som bekrefter det vi tror. I denne boken beskriver jeg hva dette kommer av, og jeg forteller også hva som må til for å endre disse holdningene.

Krever drastiske hendelser

Det neste spørsmålet Hernes tar opp i boken er hva som skal til for å få folk til å skifte mening. Her forklarer han at det ikke er bare holdninger som er knyttet sammen, men også det sosiale nettverket en har. Holdninger er dobbeltforankret.

– Med andre ord – skal du skifte mening, må du også skifte venner, slår han fast.

Her trekker også frem ekstremvær som et eksempel på ytre faktorer. Det er noe som er «virkelig». Han forklarer hvordan Hurricane Sandy og andre naturkatastrofer har endret menneskers syn på klima på samme måte som terrorangrepet på World Trade Center den 11. september 2001 endret folks oppfatning av terror.

– Dette er noe som er virkelig, det skjer her og nå. Hvis du skal få noen til å endre oppfatninger, må du utsette dem for drastiske hendelser som setter dem ut av vanene og de nettverkene de er i. Dette må bryte med de oppfatningene og det

Gudmund Hernes. Foto: Torbjørn Brovold

sosiale nettverket de har.

Skaper debatt

Forskningen rundt endringer i klima og holdningsendring, som Gudmund Hernes har jobbet med, var opprinnelig et oppdrag fra Nord Forsk som er en felles organisasjon for forskning i Norden. Boken er opprinnelig skrevet på engelsk med bred leserkrets, men temaet var så hett i Kina at boken ble oversatt til kinesisk.

Hernes peker på flere grunner til at oversettelsen ble en realitet, og nevner som én grunn reportasjen på NRK-nyhetene som gikk samme dag klimatoppmøtet i Paris startet. Her viste de bilder fra Beijing der reporterene hadde på seg maske og fortalte om en luftforurensning så voldsom at den tar 4000 liv hver dag.

– Situasjonen er påtrengende, fortsetter han, og dette gjør behovet for endring klart og tydelig. Holdningsendring og klimaendring er noe som er veldig relevant for kineserne.

Hernes' mål med denne boken var å sette en dagsorden for forskning som kunne brukes av både andre forskere å referere

til, samt av masterstudenter til sin masteroppgave. Han ønsket også å fremme teori om hvorfor folk ikke liker å endre oppfatning.

– Selv i den mest utdannede befolkningen i vestlige land tror halvparten ikke på utviklingslære. Mange tror ennå at jorden er flat. Det forklarer hvorfor man er så motstandsdyktige mot å tro annet enn det man har trodd fra før, forteller han avslutningsvis.

FAKTA

GUDMUND HERNES Professor II, Forsker FAFO

Fagområder: Corporate Governance, levekår, utdanning, helse og forholdet mellom privat og offentlig sektor
Utdanning: Ph.D. Sosiologi, John Hopkins University (1971)

Utdanning: Ph.D. Sosiologi, John Hopkins University (1971)

Morten Kinander

Morten Kinander tiltrådte som professor i rettsvitenskap i november 2014. Hans tiltredelsesforelesning ble avholdt den 5. juni 2015 om «Rettsliggjøring 10 år etter: Forholdet mellom rett og politikk med utgangspunkt i nyere utviklingstrekk i Høyesterett».

Tiltredelsesforelesningen samlet en rekke tilhørere fra akademien, domstolene, forvaltningen og næringslivet, og den ga senere støtet til en omfattende offentlig debatt om Høyesteretts rolle.

Morten Kinander. Foto: Torbjørn Brovold

Presentasjon av nye medarbeidere

Eivind Furusest og Ingvild Ericson.
Foto: Ingunn Straalberg

Styrker fagmiljøet innen skatterett

For ett år siden begynte Eivind Furusest (40) å jobbe som høyskolelektor på Instituttet, og arbeider hovedsakelig med skatterett. Han skal disputere våren 2016 på sin PhD-avhandling om forholdet mellom nasjonale omgøelsesregler og skatteavtaler.

– Temaet er ekstra spennende for tiden, fordi det er fokus på akkurat dette i OECD. Jeg var heldig med valg av tema, sier han. Furusest har i tillegg til en mastergrad i rettsvitenskap fra Universitet i Oslo også tatt en master i internasjonal skatterett ved Universitet i Leiden i Nederland. Tidligere arbeidet han på Sentralskattekontoret for storbedrifter i Moss og som skatteadvokat hos KPMG. Ved BI skal han blant annet undervise i skatterett på skattemasteren (Executive Master of Management), på masterprogrammet i revisjon og regnskap, og for revisorstudentene på bachelornivå.

Vil gi studentene virkelighetsnære eksempler

Etter tidligere å ha arbeidet flere år ved BI og deretter vært advokatfullmektig og tre år som dommerfullmektig i Drammen tingrett er høyskolelektor Ingvild

Ericson (40) igjen klar for å undervise BI-studentene. Ved BI skal hun undervise i blant annet pengekravsrett, kontraktsrett og forbrukerrettigheter. Hun mener at den arbeidserfaring hun har fått som advokatfullmektig og dommerfullmektig, vil komme studentene til gode.

– De årene jeg har vært ute har vært ekstremt konstruktive. Det har gitt meg et unikt overblikk over rettsfeltet, noe jeg tror er bra for studentenes del. Jeg har kommet i kontakt med menneskeskjebner på en helt annen måte enn det man gjør her, og dette har gitt meg erfaring som jeg kan bruke til å gjøre faget mer interessant, sier Ericson.

Hun trekker frem fagmiljøet ved BI og Institutt for rettsvitenskap som spennende og utviklende.

– Jeg synes det er gøy å fordype meg i jus og her kan man gjøre nettopp dette, sier hun.

Ericson har mastergrad i rettsvitenskap fra Universitet i Oslo og en master i European business law fra Aix-Marseille.

Skal skrive PhD-avhandling om skatt og fast eiendom

I januar 2016 tiltrådte Anna Føllesdal (31) i stillingen som stipendiat ved Institutt for rettsvitenskap. Temaet for hennes PhD-avhandling ligger innenfor skatt og fast eiendom.

Føllesdal har tidligere arbeidet i tre år i advokatfirmaet Wiersholm og ett år som revisormedarbeider i Ernst & Young. Hun har en mastergrad i rettsvitenskap fra Universitet i Oslo, og hun har tidligere vært vitenskapelig assistent ved Institutt for privatrett. Hun har også en bachelorgrad i økonomi og administrasjon fra Norges Handelshøyskole, og hun har studert ved Université Toulouse 1 Sciences Sociales.

Irina Eidsvold Tøien. Foto: Ingunn Straalberg

hennes avhandling handler om rettighetene til utøvende kunstners prestasjoner. I tillegg har hun en bachelorgrad fra Teaterhøyskolen, og hun har hele sin karriere jobbet parallelt som skuespiller, blant annet i TV-produksjonen «Okkupert», som ble vist på TV2 høsten 2015. Eidsvold Tøien forteller at hun er opptatt å gjøre jus relevant for det praktiske liv.

– Jeg prøver å oversette reglene til noe som er anvendelig for de jeg underviser. Det er noe av det morsomste jeg gjør. Jus er ikke et tørt regelverk, men noe som angår deg og meg i hverdagen, sier hun.

Arbeidsrett kombinert med PhD-grad i selskapsrett

Gina Bråthen jobber som førsteamanuensis ved Institutt for Rettsvitenskap. Hun har tidligere arbeidet som stipendiat ved Institutt for privatrett ved UiO og som advokatfullmektig, først i Advokatfirmaet DLA Piper og senere i Advokatfirmaet Schjødt. Bråthen er en del av arbeidsrettsgruppen ved Instituttet, og skal hovedsakelig undervise i arbeidsrett og arbeide med ulike artikler og forskningsprosjekter. Hennes PhD-avhandling innenfor selskapsrett handler om kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt. Arbeidsrett har skjæringsfelt med selskapsrett, og Bråthen håper at hennes kunnskap i arbeidsrett og erfaring med selskapsrett vil komme studentene til gode i undervisningen.

Anna Føllesdal. Foto: Sindre Groven

Gina Bråthen. Foto: Ingunn Straalberg

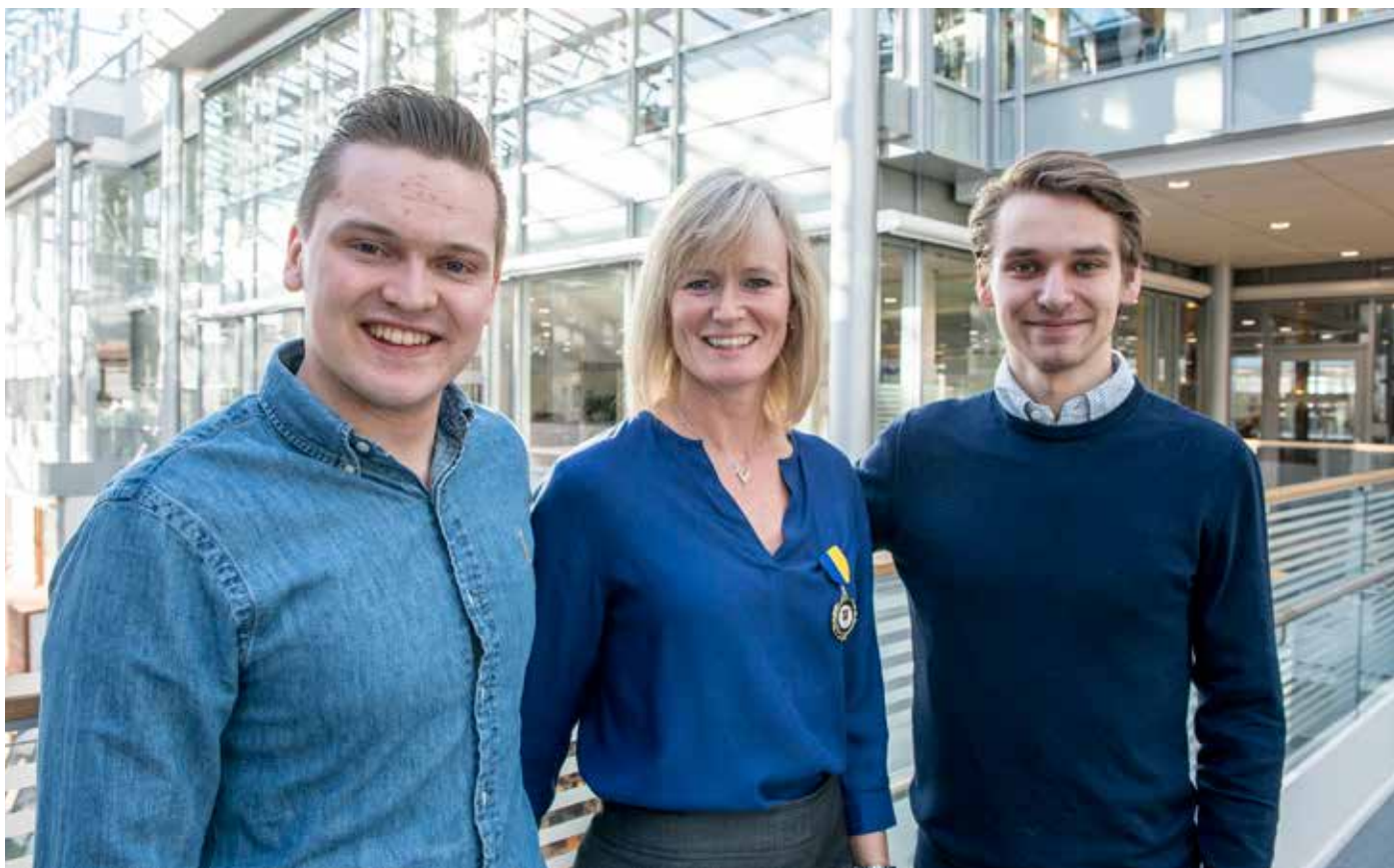
Vil gjøre jusfaget relevant for det praktiske liv

Etter fem år som stipendiat ved Det Juridiske Fakultet i Oslo, fem år som juridisk sjef for komponistorganisasjonen TONO og fem år som advokat i advokatfirmaet Bull & Co jobber nå Irina Eidsvold Tøien som førsteamanuensis på Institutt for Rettsvitenskap. Det har hun gjort siden november 2015, og hun skal hovedsakelig undervise i opphavsrett og arbeide med ulike artikler og forskningsprosjekter.

– Foreløpig tenker jeg at BI er et unikt arbeidsmiljø. Det oser av trivsel og vitalitet i huset. Jeg håper at jeg kan bidra til at dette fagmiljøet vokser, sier hun. Eidsvold Tøien har en PhD i jus og

Fikk høytstående utmerkelse av studentene

Studentene Per Ole Nesse Ruud og Magnus Lødøen går Økonomi og forretningsjus og er strålende fornøyd med å ha Monica Viken som sin Associate Dean.
Foto: Ingunn Straalberg

Associate Dean Monica Vikens arbeid for studentene på bachelorstudiet i Økonomi og forretningsjus ble belønnet med pris utdelt på linjens Juleball.

På studentenes juleball fikk Monica Viken tildelt utmerkelsen «Kommandør», den høyeste utmerkelsen man kan oppnå på økonomi- og forretningsjuslinjen. Prisen henger spesielt høyt fordi den ikke deles ut hvert år og er forbeholdt personer som har gjort en spesiell innsats for studiet. I følge linjestyret for Økonomi og forretningsjus skal utmerkelsen tildeles personer som viser et brennende engasjement for Økonomi og forretningsjus.

– Studentene setter stor pris på Monica, og det er nok også gjensidig. Det gjør at vi har fått det flotte forholdet vi har. Monica er alltid behjelpelig hvis vi spør, for eksempel ved å stille som referanse ved søknad til videre studier. At hun stiller opp og er til stede på våre arrangementer er også mye av grunnen til at hun fikk denne utmerkelsen, sier Magnus Lødøen, leder i

linjestyret for Økonomi og forretningsjus og tidligere markedsansvarlig i styret, Per Ole Nesse Ruud.

Viken har siden 1999 jobbet med studieprogrammet og ble i 2003 Associate Dean for studiet.

Strålende fornøyd

Selv uttrykker hun at det er stas å bli satt pris på ved en slik anledning.

– Jeg syntes det var fantastisk hyggelig da de ringte og fortalte det. Egentlig gjør jeg jo bare jobben min, men jeg er jo veldig glad i studentene. Jeg forsøker å ha kontinuerlig kontakt med dem, gjennom linjeforeningen, direkte med studentene og gjennom klassekontakter. Det er spennende å følge dem under studiet, og jeg er også opptatt av at de skal ha gode muligheter når de er ferdige her, forteller hun.

Det er første gang prisen blir delt ut, og Lødøen og Nesse Ruud forteller at de deler ut en slik pris for å takke de som legger en ekstra innsats i Økonomi og

forretningsjus-studiet.

Økning i studiet

De siste årene har antallet studenter på Økonomi og forretningsjus økt betraktelig, og det er et av de studiene som øker mest. Opptaket fra 2015 viser at det begynte 177 studenter på første studieår, mot 129 året før.

– Interessen for studiet har nok noe å gjøre med at nå er det mange studenter som har kommet ut og synes på arbeidsmarkedet. Jeg tror arbeidsgiverne nå kjenner til hvilken unik kompetanse de har, forteller Viken.

FAKTA

MONICA VIKEN Førsteamanuensis

Fagområde: Generell kontraktsrett, juridisk metode, eiendomsmeidlerrett og markedsføringsrett

Bistår Shanghai med 35-årsplan

Professor emeritus i klimastrategi
– Jørgen Randers – hjelper
byregjeringen i Shanghai med
å lage byens 35-års plan: The
Shanghai 2050 Plan.

Shanghais byregjering har funnet at tidshorisonten i de 5-årsplanene Shanghai må lage for regjeringen i Beijing ikke gir tilstrekkelig langt perspektiv når man skal videreutvikle livskvaliteten for Shanghai's 24 millioner innbyggere. For å gi støtte til dette lange perspektivet anvendte Randers den kausale strukturen i sin bok 2052 – A Global Forecast for the Next Forty Years (Chelsea Green, 2012) på Shanghai's sosio-økonomisk-miljømessige utvikling fra 1970 til 2050 og viste hvorledes alternativ bypolitikk kan skape et meget bedre samfunn over de neste 35 år. Rapporten har fått navnet «A quantitative backbone for the Shanghai 2050 plan». Prosjektet ble betalt av Utenriksdepartementet.

Stoknes høster internasjonal oppmerksomhet.
Outstanding Academic Title 2015, American Library Association. Foto: Jean Lorentzen/FutureBuilt

Per Espen Stoknes – vekker internasjonal oppmerksomhet

Per Espen Stoknes' siste bok er «What We Think About When We Try Not To Think About Global Warming.» I tillegg til å vinne prisen Outstanding Academic Title 2015, har amerikanske doktorgradsstudenter laget filmer basert på Stoknes' forskningen. Filmene har hatt mer enn 100.000 seere.

I desember 2015 skrev Stoknes kronikk med Arnold Schwarzenegger for å påvirke republikanerne til å tenke mer på ren energi. Det er mye som tyder på at Senter for Grønn Veksts strategi fungerer.

Grønn agenda

Stoknes har en doktorgrad i økonomiske metaforer og mastergrad i psykologi fra universitetet i Oslo, og han er dermed en tungvekt innen grønn økonomi og psykologi.

– Grønn økonomi går ut på å styrke naturkapitalen i tillegg til finanskapitalen slik at vi skaper flere verdier målt i penger, samtidig som vi tar ned belastningen på naturen og miljøet. Hvordan kan vi tjene mer på å forurense mindre, er spørsmålet, sier han.

Han er dessuten klar på hvordan han vil bidra til å påvirke klimasaken – han vil begynne med å påvirke debatten i USA.

– De er toneangivende på energiteknologi og har nest høyest totalutslipp. Derfor er USA det viktigste landet for å løse klimakrisen og utløse grønn vekst. I den anledning er det også hyggelig å få prisen fra American Library Association.

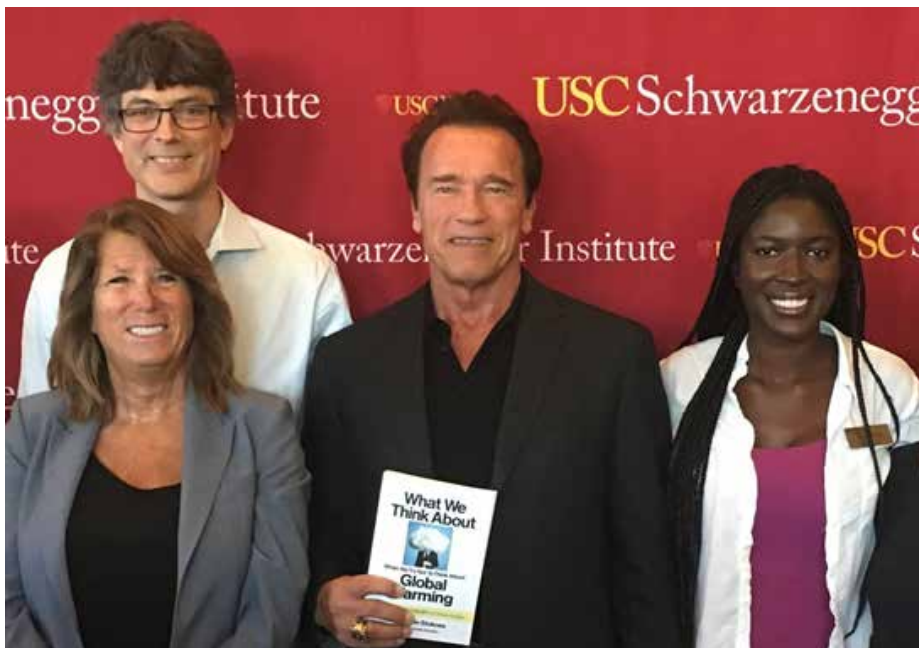
Da New York City skulle få en ny vannforsyning, hadde de ifølge Stoknes to alternativer. Enten kunne de bygge et kjempestort renseanlegg til mange millioner dollar, og dessuten satse enorme

FAKTA

PER ESPEN STOKNES Forsker II

Fagområde: Scenarier, strategi, grønn økonomi og klimastrategi

- Mottok prisen Outstanding Academic Title 2015

Stoknes' forskning, og samarbeidet med Arnold Schwarzenegger har høstet internasjonal oppmerksomhet.
Foto: USC Schwarzenegger Institute, Mebus Emely Behrle LA, California

beløp for å drifte og rense alt vannet fra Hudsonelven, eller så kunne de investere i naturkapitalen.

– Jeg oppdaget at hvis de bare brukte litt penger til å betale bøndene for ikke å hogge skogen eller bruke kjemikalier, og brukte mindre kunstgjødsel som skapte avrenning lenger nede i elven samtidig som man stoppet kloakken, ville vannet som renner bli mye renere. Man trengte ikke å bygge et renseanlegg fordi vannet var rent.

– Vi ble derfor enige om at vi betaler alle bøndene og skogeierne for å ikke hogge skogen, og heller dyrke mark på den gamle måten, i stedet for å bygge et kjempestort renseanlegg. Dette kom både menneskene og naturen til gode. De tjente mange millioner dollar samtidig som skogen og marken hadde det mye bedre. De fikk det rene vannet som de trengte fordi de valgte å investerte i naturkapitalen, forteller Stoknes.

– Boken «What We Think About When We Try Not To Think About Global Warming» er spådd av prisgiveren å føre til et paradigmeskiftet i klimadebatten. Stoknes er selv noe mer beskjeden, men håper på at den vil bidra til forandring.

– Det jeg har gjort er å samle over 300 nye studier og presentert dem på en måte slik at det kan fungere som en ressurs for

klimaforskere og klimakommunikatører, men også være forståelig for aktivister og folk flest.

Unngå politisk polarisering

Det er viktig å unngå at klimaspørsmål blir låst til venstre- eller høyresiden i politikken. I boken skisserer Stoknes fem barrierer som hindrer folk i å ta klimaspørsmålet innover seg. Han forklarer hvordan Republikanerne og Demokratene i USA er preget av hver sin psykologiske barriere.

– Begge partiene har gått i sine fallgruver. Demokratene er preget av barrieren «dommedag». Denne barrieren handler

kort oppsummert om at pessimistisk tenking skaper en følelse av skyld, maktesløshet og at ingenting nytter.

– Republikanerne har en identitetsbarriere. De liker - av prinsipp - ikke økte avgifter og reguleringer. Og det leder dem til å mene at klimavitenskapen derfor må ta feil fordi den kommer i konflikt med deres verdier. Identitet overstyrer fakta. På denne måten har begge partiene hver sin psykologiske barriere, fortsetter han. Ambisjonen for kronikken som før jul ble antatt av CNN, var å få Republikanerne til å fjerne seg fra denne tankegangen og knytte eierskap til fornybar energi.

Kommunisere bedre

Ifølge Stoknes er det viktig å kommunisere klima i en retning som øker livskvaliteten. Han mener mennesker «stenger av» når vi bruker klima som en krise, katastrofe eller et offer.

– Vi må begynne å snakke om klima på en annen måte, og da må vi først og fremst bruke kraften i sosiale nettverk. Forskning viser at dersom ditt energiforbruk blir sammenlignet med naboens, blir du engasjert. Nye fortellinger skaper engasjement i motsetning til det gamle, forklarer han. Media har i en årrekke prøvd å dekke klimasaken med samme vinkling. Stoknes' forskning bidrar til å sette fokuset på positiv kommunikasjon innen klimaspørsmålet. Folk reagerer på positive trender fremfor det negative.

– Dette gjøres ved hjelp av «nudging», altså å endre folks handling gjennom å

endre valgsituasjonen. Vi må gjøre det lettere for folk å handle klimavennlig og få sosial annerkjennelse for dette, ikke omvendt. Vi må for eksempel bruke statistikk om hvor mange som sykler til jobben i år kontra i fjor.

– Stoknes er tydelig på at man ikke kan løse klimakrisen over natten.

– Individuelle løsninger vil ikke løse problemet. Men de kan føre til at normer og holdninger sprer seg. Og dette vil igjen gi støtte til mer ambisiøs politikk.

Ga råd til «The Terminator»

Den amerikanske politiker og skuespilleren Arnold Schwarzenegger tok kontakt med Stoknes etter å ha lest BI-forskerens bok om klimakommunikasjon. Stoknes ble deretter invitert til å komme til Schwarzenegger Institute i Los Angeles for å holde en forelesning. Senere har Stoknes vært invitert til å være rådgiver for den amerikanske politiker i spørsmål om klimakommunikasjon.

– Arnold er god på retorikk og på å si kompliserte ting enkelt. Jeg tror han deler min frustrasjon over måten klimaspørsmål hittil har vært kommunisert. Da han hørte meg snakke, skjønte han at det han har prøvd å gjøre har vært riktig. Stoknes er tydeligvis ikke nevneverdig påvirket av lattermilde konnotasjoner enkelte kan få når de tenker på politikerens tidligere karriere og hans etos i politikken.

– Han er en av de smarteste politikerne i California – flink til å lese politiske strømninger. Han er også en fin roper for saken fordi andre folk lytter til ham, og de lytter på en annen måte.

Schwarzenegger og Stoknes hadde også bra timing for kronikkskrivingen. Det var samme uke som det republikanske partiets kandidatdebatt, og samtidig som Schwarzenegger holdt taler under Paris-toppmøtet.

Utdanner Norges helseledere

Med økende krav til ledere i Helsevesenet blir BIs kurs i Helseledelse mer og mer relevant.

Høyskolelektor Geir Lahnstein har vært ansvarlig for kurset Helseledelse siden 1992. Han forteller om nye digitale utfordringer innen fagfeltet. Foto: Ingunn Straalberg

Institusjoner på flere tusen mennesker, en digitalisering av fagfeltet og et spenningsforhold mellom profesjonsgrupper skaper behov for kunnskap og kompetanse innen ledelse. Siden 1992 har Geir Lahnstein (70) vært ansvarlig for kurset i Helseledelse som skal gjøre studentene bedre rustet til å takle disse utfordringene.

– Vi fokuserer både på det som er prinsipiell tenkning innenfor ledelse, og vi ser på det ut fra de spesielle utfordringer man står overfor i helsetjenesten, sier han.

Relevant praksis

Kurset består av en god blanding av teori og praksis og gjennomføres over ett år med fem-seks studiesamlinger i kombinasjon med nettundervisning. Det er ment for yrkesutøvere i helsetjenesten i Norge, og de aller fleste studentene er i fast jobb ved siden av studiet.

– Det første året heter ferdigheter i helseledelse. Det dreier seg om helt konkrete praktiske utfordringer som man har i jobbsammenheng. Det andre semesteret har vi laget et tilbud til som heter helsetjenestens rammebetingelser. Det dreier seg om helsepolitikk og helselovgivning, sier Lahnstein.

Tar man grunnstudiet «ferdigheter i helseledelse» og ferdighetsstudiet «helsetjenestens rammebetingelser» får man en årsenhet i helseledelse.

Digitale utfordringer

Med inntoget av den moderne omsorgsteknologien, blant annet smart-husløsninger, kreves det en helhetlig styring av det hele. Lahnstein forteller at det er en utfordring å finne ut på hvilken måte man skal håndtere den nye teknologien i en helhetlig sammenheng.

– For våre studenter innebærer dette at det kreves en ny kompetansedimensjon, nemlig at man lever i en digital hverdag og må forholde seg til den nye omsorgsteknologien. I vår undervisning tar vi opp eksempler og fokuserer på aktuelle problemstillinger rundt dette. Når vi underviser, er fokuset å jobbe mot felles mål, ikke først og fremst ut i fra om du er sykepleier eller lege. Det er på sett og vis profilen i undervisningen; harmonisere de forskjellige profesjonsgruppens tenkning, avslutter Lahnstein

FAKTA

GEIR LAHNSTEIN
Høyskolelektor og
diplomøkonom

Fagområde: Organisasjon og ledelse

Morgenmøter om selskapsrett

For å bidra til utvikling av fagmiljø og forskning innen selskapsrett arrangerer instituttet selskapsrettslige morgenmøter, som er et uformelt diskusjonsforum for selskapsrettslige problemstillinger.

Tirsdag 16. juni: Høyskolelektor Stine Winger Minde: Aksjelovens bestemmelser om styresamtykke ved erverv av aksjer: En anvendelse av reglene om myndighetsmisbruk og av reglene om samtykkenektelse én og samme øvelse?

Deltakerne diskuterer selskapsrettslige problemstillinger. Foto: Ingunn Straalberg

Åpent Forum

I 2015 fortsatte professor Gudmund Hernes seminaret «Åpent Forum» med det overordnede temaet: hva lærte jeg om ledelse? I samarbeid med instituttleder, professor Tore Bråthen, inviterte han ansatte og studenter ved Handelshøyskolen BI til å bli bedre kjent med Gro Harlem Brundtland, Jørgen Randers, Sigve Brekke og Else Bugge Fougner.

Alle gjestene i Åpent forum har vært eller er i sentrale lederroller i Norge. Gudmund Hernes forklarer at formålet med seminaret er å se hvordan personen havnet i den aktuelle stillingen, både biologisk og tematisk. Som instituttets svar på Fredrik Skavlan gjennomfører han en uformell

samtale med hovedpersonen basert på gjennomtenkte spørsmål og en klar plan. Under samtalen går Gudmund Hernes gjennom livet til gjesten, plukker opp hendelser og erfaringer som har preget vedkommende og påvirket lederrollen. Det som har påvirket gjestene som ledere, er lærdom som gjerne også tilhørerne kan ta med seg videre og reflektere over i sin egen ledelse.

Med spørsmål som «hva har drevet deg?», «hvordan har du lært å ta beslutninger?» eller «hvilke lærdommer om ledelse er overførbare?» prøver Gudmund Hernes å komme til bunns i hva som gjorde at disse sentrale lederne kom til topps.

Blant gjestene i 2015 var konserndirektør i Telenor, Sigve Brekke. Høsten 2015 var Brekke midt i en turbulent tid, men fant likevel tid til å ta en prat med om hva som kan læres fra medgang og motvind.

Gjester i Åpent Forum i 2015

Gro Harlem Brundtland.

Tema: Erfaringer om ledelse. 17.03.

Professor *Jørgen Randers.*

Tema: Høydepunkter og bølgedaler fra et broket liv. 19.05.

Konsernsjef i Telenor, *Sigve Brekke.*

Tema: Ledelse, 26.11.

Advokat *Else Bugge Fougner.*

Tema: Kvinner i sort kappe, 8.12.

Foto: Ingunn Straalberg

Hvordan styre noe som eier seg selv?

Senter for stiftelsesforskning

Ved opprettelse av en stiftelse gir oppretter bort hele eller deler av formuen sin. Det blir stadig flere stiftelser og de forvalter stadig større verdier. I tillegg til de allerede etablerte stiftelser som Gjensidigesstiftelsen, Fritt Ord og Grieg Foundation, er det kommet nye store stiftelser som Olav Thon Stiftelsen og Sparebankstiftelsene. Dette viser at stiftelser er en eierform som får stadig større aktualitet.

Samtidig, som det kommer frem fra media, foreligger det mye uklarheter rundt stiftelsesfenomenet. Det er altså et klart behov for økt kunnskap om stiftelser gjennom forskning. Gjennom Senter for Stiftelser ved BI arbeider vi med både forskning og

Caroline Ditlev-Simonsen. Foto: Torbjørn Brovold

undervisning innen styrearbeid, kapitalforvaltning og drift av stiftelser. Medarbeidere ved Institutt for rettsvitenskap deltar også som medlem av i Stiftelsesklagenemda og utvalget for vurdering av stiftelsesloven. Fagmiljøet samarbeider med både Stiftelsesforeningen og Stiftelsestilsynet.

En stiftelse er en formue til formål etablert ved hjelp av testament, gave eller annen rettslig disposisjon.

Caroline Ditlev-Simonsen ble oppnevnt til medlem av Stiftelsesklagenemda 8. september, 2015

FAKTA

Det er rundt 7300 stiftelser i Norge
Antall ansatte over 33 000
Egenkapital på over 137 milliarder
Utdeling over 3 milliarder årlig

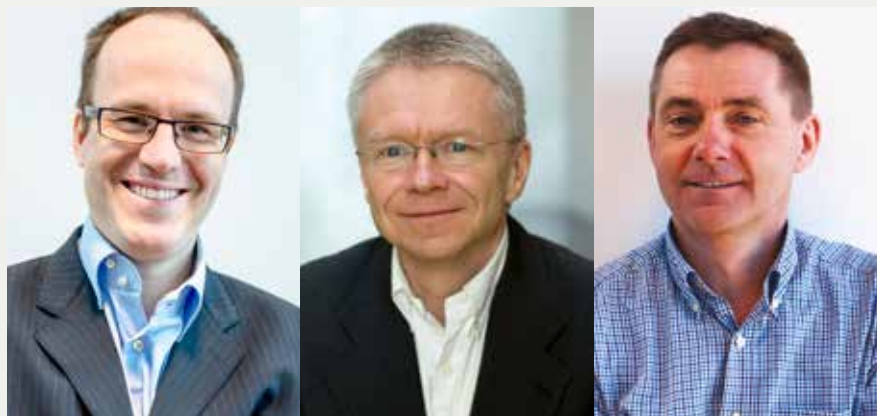

Fagmøte om eiendomsmegling og eiendomsmeglingsrett

Høsten 2014 var det mye diskusjoner i offentligheten om krav til tilstandsrapporter ved omsetning av boliger. BI samlet i januar 2015 de sentrale aktørene fra Stortinget, eiendomsmeglingsbransjen, Finanstilsynet og forsikringsselskapene til et morgenmøte. Diskusjonene gikk friskt, temperaturen var tidvis høy, men stemningen var god. Aktørene fikk anledning til å fremføre sine synspunkter direkte til sine meningsmotstandere, og BI bidro dermed til å bringe den offentlige diskusjonen fremover.

Fagmøte i eiendomsmeglingsrett, BI 13.01: Tilstandsrapport som «standard» i boligomsetningen.

Målet med fagmøtene er at Handelshøyskolen BI skal bidra til utvikling av fagmiljø og forskning innen eiendomsmegling og eiendomsmeglingsrett.

Harald Benestad Anderssen, Tore Bråthen og Paul Henning Fjeldheim

Bekrefter Bls sentrale posisjon innen merverdiavgiftsrett

Den 19. mars 2015 avholdt BI sitt årlige MVA-seminar i samarbeid med advokat Cecilie Aasprong Dyrnes i Arntzen de Besche Advokatfirma AS.

Det var over 220 deltakere fra blant annet skatteetaten, revisor- og advokatfirmaer, og store norske virksomheter som Statoil, DnB og Aker Solutions, som møttes til faglig fordypning, bespisning og mingling.

Forelesere var Kerstin Alvesson (Skatteverket i Sverige), Trude Nyberget (Sentralskattekontoret for storbedrifter), Cecilie Aasprong Dyrnes (Arntzen de Besche), Anne Sofie Bjørkholt (BA-HR), Per Oskar Tobiassen (EY), Anders Mikelsen (BI), Roy Kristensen (BI) og Ole Gjems-Onstad (BI). Blant temaene for foredragene var «Merverdiavgift i et internasjonalt perspektiv», «Merverdiavgiftslovens anvendelsesområdet ved internasjonal handel», «Merverdiavgift og storbedrifter», «Merverdiavgift i utbyggingsprosjekter» og «Aktuelle emner innen bokføring».

Cecilie Aasprong Dyrnes

Seminaret både illustrerer og underbygger Bls posisjon som den sentrale undervisningsinstitusjon innen merverdiavgiftsrett,

og som arena for det faglige avgiftsnettverket i Norge. Neste MVA-seminar vil bli avholdt 14. april 2016.

Frimodige tanker om avhendingsloven og fremtiden

To ganger i året arrangerer Eiendomsadvokatenes servicekontor en konferanse for sine medlemmer hvor eiendomsrettslige spørsmål står i høysetet. På vårkurset 2015 var postdoktor Harald Benestad Anderssen invitert for å holde et innlegg. Han vartet da opp med noe deltaerne neppe hadde forventet: Et faglig kåseri om reglene om boligomsetningen, hvor både lovgiver og domstolene ble sparket ettertrykkelig på leggen.

Den faglige bakgrunnen for kåseriet var Anderssens PhD-avhandling fra 2014 om mangler ved omsetning av boliger, samt hans senere samarbeid med professor

Tore Bråthen og førstelektor Paul Henning Fjeldheim om tilstandsrapporter i boligomsetningen. Anderssen ga i kåseriet uttrykk for at vi her til lands har et svært dysfunksjonelt og uegnet regelverk for omsetning av boliger. Han forklarte at lovgiver har vært særdeles unnfallende og i stor grad ikke tatt tak i problemstillingene overhodet – og når de har tatt tak, har det vært i feil problemstillinger og på feil måte.

Anderssen forklarte videre at vi nå har behov for en totalgjennomgang av regelverket knyttet til boligomsetningen. Her må både dagens avhendingslov, eiendomsmeglingslov, bustadoppføringslov,

avtalelov, boliglovene (eierseksjonsloven og borettslagsloven) og forsikringslovgivning ses i sammenheng, og man må koordinere dette med et fremtidig regelverk som regulerer takstmennenes virksomhet («takstmannsloven»). Denne mangelen på vilje (eller evne) til å koordinere, sammenholde og forstå de ulike delene av regelverket i sammenheng, var ifølge Anderssen en hovedårsak til alle problemene i boligomsetningen. Anderssen avrundet sine friske fraspark overfor konferansedeltagerne med å si at det vi trenger nå, er en ny lov om boligomsetning («boligomsetningsloven»).

Fremhever viktigheten av Skattelovsamlingen

Hvert år siden 1985 har professor Ole Gjems-Onstad gitt ut en utgave av Skattelovsamlingen. – Samlingen har vært spesialtilpasset videregående undervisning i skatterett og har bidratt til å markere skatterettsmiljøet på Handelshøyskolen BI, påpeker han.

De siste 25 årene har Ole-Gjems Onstad gitt ut den anerkjente skattelovsamlingen. Han påpeker at boken er en faglig forankring rundt skatterettsarbeidet ved Institutt for rettsvitenskap.

– For institusjonen BI har det vært fint å ha et slikt faglig flaggskip. Den brukes i mange skattemiljøer her i landet, sier han.

Skattelovsamlingen dekker alle skatte- og avgiftslover i tillegg til alle relevante forskrifter. Boken dekker også selskapsrett, pensjonslover og tollregler. Det finnes også en oversikt over internasjonale avtaler og stortingsvedtak som dreier seg om skatt i boken.

I tillegg er den tilpasset de behovene Gjems-Onstad har møtt i undervisnings-sammenheng.

– Man må ikke kunne noe ekstra for å kunne bruke denne lovsamlingen. Den er kronologisk og dermed relativt intuitivt oppbygd, sier han.

Avholdt markering

Høsten 2015 ble det avholdt en 25-årsmarkering av skattelovsamlingen. Selv holdt Gjems-Onstad foredraget "La oss snu perspektivet! Skatteretten som utgangspunkt for alternative perspektiver på menneskerettsjussen", og finansminister Siv Jensen snakket om

Gjems Onstad: Høsten 2015 ble det arrangert et seminar i anledning Skattelovsamlingens 25 års-jubileum. I over 25 år har Ole Gjems-Onstad gitt ut denne samlingen. Foto: Torbjørn Brovold

Siv Jensen besøker seminaret. Foto Torbjørn Brovold

aktuelle utfordringer for norsk skatte- og avgiftsrett.

– Det var en mulighet til å vise frem skatterettsforskningen ved BI. Det var en begivenhet for skatterettsmiljøet og en morsom markering. Fremmøtet var også meget bra, forteller Gjems-Onstad, som for tiden arbeider med menneskerettigheter. Han skal i 2017 utgi boken Human Rights: A world without hell.

Digital overgang

Papirutgavens levedyktighet var også et tema på markeringen. Robert Skogly fra Gyldendal Rettsdata holdt et foredrag som handlet om nettopp dette. Gjems-Onstad er overrasket over

levedyktigheten til papirutgaven av skattelovsamlingen og forteller at det i lenge har vært spenning rundt når det elektroniske kommer til å ta over for papirutgaven.

– Det har vært et slags veddemål om hvem som går ut på dato først; blir det meg eller blir det papirutgaven? Jeg skal utgi den til og med den 30. utgaven i 2020, sier han.

Februar 2016 kom den 26. utgaven av Skattelovsamlingen ut i rundt 5.000 eksemplarer.

FAKTA

OLE GJEMS-ONSTAD Professor

Fagområde: Skatte- og avgiftsrett

FAKTA

SKATTELOVSAMLINGEN

- Den 26. utgaven kom ut i januar 2016 og gis ut i 5.000 eksemplarer.
- Dekker alle skatte- og avgiftslover og alle relevante forskrifter, og selskapsrett, pensjonslover og tollregler.
- Samlingen har en oversikt over stortingsvedtak og internasjonale avtaler som berører temaet skatt.

Nick Sitters internasjonale forskning - 2015

Institutt for rettsvitenskap: - Ledende samfunnsforsker med på laget

Nick Sitter. Foto: Ingun Straalberg

Nick Sitter har de siste årene arbeidet med internasjonal forskning om regulering og forsyningssikkerhet i EUs gassmarked; terrorisme og bekjempelse av terrorisme; og rettstat, demokrati og marked i Sentral-Europa.

Forskningen er del av et internasjonalt samarbeid med flere ledende universiteter i verden, blant annet Central European University, London School of Economics, Harvard og Warwick.

Boken «A liberal Actor in a Realist World» er et internasjonalt samarbeid mellom Nick Sitter og Andreas Goldthau, forsker ved Harvard University. Boken tar for seg tematikken rundt EUs energimarked, med særlig fokus på regulering og forsynings-sikkerhet.

- Norges olje- og gass blir mer etter-traktet

Sitters publikasjoner har tatt for seg utviklingen av EUs reguleringer og verktøy for å liberalisere EUs gassmarkeder og håndtere temaer knyttet til miljø, klima og forsyningssikkerhet. Forholdet mellom EU og Norge har vært et sentralt tema i denne forskningen. Sammen med professor Svein S. Andersen (Institutt for organisasjon og ledelse ved BI) har Nick Sitter vist at Norge som EØS-medlem i praksis har mindre manøvreringsrom enn landene i EU. Tematikken som har vekket mest oppmerksomhet blant forskere

er likevel Russlands bruk av gass som utenrikspolitisk virkemiddel, og ikke minst hvordan EU kan håndtere dette.

- For ti år siden var energi et ordinært produkt, som kunne overlates til markedet. I dag ser vi usikkerhet knyttet til gassleveranse fra Russland, sier Sitter.

- For Norge betyr dette at norsk gass blir mye mer ettertraktet på markedet fordi leveransene er sikre, og det er noe folk er villig til å betale for, i motsetning til russisk gass. Utfordringen for oss, og for olje- og gasselskapet Statoil, er å overbevise resten av verden om at gass er trygt til tross for all den usikkerheten Putin signaliserer, forklarer han.

EU ser på olje og gass først og fremst som handelsvarer, mens mange stater, herunder Vladimir Putins Russland, ser energi i et mer strategisk perspektiv.

Boken analyserer EUs strategi på tre områder: olje, gass og klima. EU har få «harde» militære utenrikspolitiske virkemidler, men kan ha betydelig innflytelse gjennom sin reguleringsmakt.

For Russland har energipolitikk vært et viktig verktøy i en aggressiv utenrikspolitikk, men EU har oppnådd mer imponerende resultater ved å fokusere på Gazprom som et russisk energiselskap og en dominerende markedsaktør, enn på

Moskvas politikk.

Riktig timing

Det internasjonale energiprojektet ble avsluttet i februar i 2015, samtidig som EU-kommisjonen presenterte sitt nye forslag for en Europeisk Energi Union. En gruppe ledet av Andersen, Goldthau og Sitter fulgte opp dette prosjektet med en ny bok om EUs energistrategi, som kommer ut høsten 2016.

- Det er vanlig å snakke om fri flyt av fire innsatsfaktorer i EU: varer, tjenester, kapital og arbeid. Nå nevnes ofte energi som den femte faktoren, fastslår Sitter. Energi kommer til å være et særdeles viktig tema i årene fremover.

Terrorisme og bekjempelse av terrorisme

Nick Sitters forskning om terrorisme og bekjempelse av terrorisme bygger på et flerårig samarbeidsprosjekt med Tom Parker fra Bard College, en tidligere kontraterrorismekspert ved Amnesty International og FN Counter-Terrorism implementation Task Force, og Bill Kissane fra London School of Economics. Samarbeidet har ført til en rekke artikler som tar opp de kontroversielle temaene nasjonalisme, politisk vold og borgerkrig.

I 2015 arbeidet Nick Sitter med boken «Terrorismens Historie», som handler om terrorisme og bekjempelse av terrorisme. De siste 150 årene har Europa vært utsatt for en rekke forskjellige typer terrorisme knyttet til venstreekstremisme, nasjonalisme, høyreekstremisme og religion. På tross av store forskjeller i ideologi og strategi er det viktige fellestrekk som går igjen på tvers av tid, sted og typer organisasjoner. Et av de viktigste er at terrorister konsekvent forsøker å provosere stater til å over reagere.

FAKTA

NICK SITTER
Professor

Fagområde: Regulering, EU, rettstat og demokrati, terrorisme

– Unngå terror-fellen

Demokratiske ledere står ofte overfor et dilemma etter terrorangrep. Tiltakene som ledere fatter i all hast, vil ha langvarige resultater for deres politikk fordi de er vanskelige å endre. Dilemmaet består i at raske tiltak som tilsynelatende viser handlekraft, kan være politisk attraktive, men innebærer ofte at stater går rett i «terror-fellen».

– Tiltak som kommer frem etter grundigere betenkningstid, kan være bedre på sikt, men det er en fare for at dette fremstår som manglende handlekraft fra regjeringenes side.

Partipolitikk, rettstat, demokrati og marked

Etter Berlinmurens fall i 1989 så fremtiden lys ut for demokrati og marked i Europa. I løpet av 15 år ble EU utvidet østover. Demokrati, rettstat og markeder ble tilsynelatende konsolidert i de tidligere østblokklandene. Populistiske regjeringer i enkelte land (Slovakia på 1990-tallet) virket som midlertidige avvik fra et solid mønster. Men det populistiske Fidesz' valgseier i Ungarn i 2010, og deres radikale politiske reformer i retning bort fra marked og liberaldemokrati, ga opphav til spørsmålet om hvorvidt noen stater «sklir tilbake» når det gjelder rettsstatsprinsipper og EUs liberale grunnverdier.

– I Ungarn og Polen ser du ikke bare høyre-populistiske regjeringer som går bort fra rettsstat og demokratiet, men at de gir opp markedet. Disse høyre-populistiske partiene har en tilnærmet marxistisk forståelse av markedet hvor det er fint å produsere biler og kjøleskap, mens tjenester som bank og kommunikasjon ikke er produktivt arbeid. Det er derfor utfordrende å holde det europeiske markedet og rettsstaten samlet.

Et nettverk av forskere ved BI og blant annet CEU, LSE og Universitetet i Oslo har lenge analysert politikk og demokratisering i Sentral-Europa. Det siste året, og særlig etter det høyrepopulistiske Lov og Rett-partiets valgseier i Polen høsten 2015, har spørsmålet om «bakglatte» demokratier kan skape en krise for hele EU-systemet blitt en viktig del av denne forskningsagendaen.

Ny Forsvarsmaster

Kjell A. Eliassen. Foto: BIs Kommunikasjonsavdeling

BI vant sommeren 2014 et anbud om å levere en master til Hæren i sikkerhet og kulturforståelse. BI konkurrerte med noen av de tidligere tilbyderne blant annet Universitetet i Tromsø og Høyskolen på Rena.

Professor Kjell A. Eliassen ble spurt om å ta det overordnede ansvaret for å utvikle masteren som «Program Director» og ta fagansvar for noen av de ulike programmene som inngikk i denne. Det er et Master of management-kurs med en thesis på 30 vekttall. Den består i tillegg av fire programmer om globalisering og den nye verdensorden, militærmakt og konflikthåndtering og terrorisme med Kjell A. Eliassen som fagansvarlig og beslutninger under usikkerhet med Thorvald Hærem som fagansvarlig og kulturforståelse med Gillian Warner-Søderholm som ansvarlig. Programmet ble utviklet i løpet av et par måneder og det første kullet startet høsten 2014 i Bardufoss. Studentene ved dette kullet vil levere masteroppgaven våren 2017. Det startet også en nytt kull våren 2015 og et høsten 2015 i Oslo med muligheter også for andre enn militært personell til å kunne søke.

Programmet har vært en stor suksess, og det plasserte BI på kartet i forhold til en av de mest sentrale utfordringer verden står overfor. BI har selv en rekke fagpersoner med kompetanse på de ulike fagfeltene som inngår i masteren som for eksempel professor Nick Sitter om terrorisme, men i tillegg er en rekke militære og politifaglige eksperter på de to første programmene blitt knyttet til Institutt for rettsvitenskap for dermed å skape et større kompetansemiljø. Instituttet vil også ta en rolle som et sentralt knutepunkt mellom forsvar, politi, andre sikkerhetsmyndigheter, næringslivet og kommuner/fylker. To nye programmer om beredskap og krisehåndtering og informasjonssikkerhet er under utvikling.

FAKTA

KJELL ELIASSEN PROFESSOR

Fagområde: Telekommunikasjon og informasjonssamfunns politikk, IKT, globalisering og global integrasjon, offentlig forvaltning og privatisering, regulering og næringsutvikling i Europa og Asia

Doktorgradsprojekter

Hveem, Dag Jørgen

Tittel: Bankers rådgivningsansvar – aktsomhetsnormen og forbrukernes rettsstilling.

Prosjektbeskrivelse: Hovedfokus i avhandlingen er aktsomhetsnormens innhold og forbrukernes rettsstilling ved finansiell rådgivning. I avhandlingen analyseres hvor strengt ansvaret i realiteten er, basert på relevante rettskildedefaktorer, blant annet MiFID-direktivet, Røeggen-dommen og annen rettspraksis, Finansklagenemndas uttalelser og bransjeregler.

på EU-rett, nærmere bestemt den såkalte «prudent person rule» (implementert i tjenestepensjonsdirektivet og kommer i Solvens II). Prinsippet er igjen hentet fra angloamerikansk rett (trust law).

Prosjektet vil ta for seg den EU-rettslige siden, herunder hvordan norsk rett påvirkes. Med et sparsomt rettskildetilbud, både internrettslig og EU-rettslig, rettes blikket mot amerikansk rett hvor prinsippet er utviklet ved en vekselvirkning av case law og lovgivning siden 1800-tallet. Spørsmålet er om man kan og bør bygge på slike regler i Norge. Tilnærmingen gjøres ved en oppdeling av forsvarlighetsstandarden i enkelte grunnleggende plikter som analyseres nærmere. I tillegg vil avhandlingen ta for seg spørsmål knyttet til delegering av kapitalforvaltningen, herunder konsekvenser av at kunden selv har foretatt egne investeringsvalg.

avhandlingen er juridiske spørsmål i forbindelse med hva som ligger i stiftelseslovens krav om en forsvarlig kapitalforvaltning og forholdet mellom en forsvarlig kapitalforvaltning og stiftelsens formål. Hva som er forsvarlig kapitalforvaltning i en stiftelse varierer ut fra stiftelsens formål og type kapitalforvaltning. De mange ulike typene av kapitalforvaltning og formål stiftelser har, gjør det vanskelig å lage ett sett med lovregler for hva som er forsvarlig kapitalforvaltning i alle typer stiftelser. For å kartlegge de rettslige grensene for kapitalforvaltningen, deles stiftelsene inn i ulike hovedkategorier basert på hvilken type kapital stiftelsen forvalter og om de har et allmenntilgjengelig eller et næringsdrivende formål. Forskningsprosjektet skal bidra til å klargjøre hva som forventes av styremedlemmer i stiftelser og hvilke interesser styret i stiftelser skal ivareta ved kapitalforvaltningen.

Aardal, Gunnar

Tittel: «The Prudent Person Rule» - kravet til forsvarlig forvaltning av pensjonsmidler

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet omhandler juridiske krav til forsvarlig kapitalforvaltning av pensjonsmidler. Temaet er aktualisert ved at man bygger ned tidligere kvantitative restriksjoner i kapitalforvaltningen (plasseringsregler), som erstattes av kvalitative kriterier (rettslige standarder). Forsvarlighetskravet er basert

Asland, Inger Julie

Tittel: Kapitalforvaltning i stiftelser

Prosjektbeskrivelse: Emnet for PhD-avhandlingen er de rettslige rammene for forsvarlig kapitalforvaltning i stiftelser. Avhandlingen skal trekke grensene for styrets handlingsrom vedrørende forvaltningen av stiftelsens kapital. Stiftelser er selveiende rettssubjekter, og stiftelsers øverste organ er styret, som har det overordnede ansvaret for forvaltningen av stiftelsen. Sentralt i

Anna Føllesdal

Tittel: Taxation of income from immovable property under tax treaties

Prosjektbeskrivelse: Hun skal skrive ph.d.-avhandling innenfor internasjonal skatterett om beskatning av fast eiendom. Fast eiendom er et viktig skatteobjekt både i Norge og i andre land. Norges rett til beskatning av inntekter fra fast eiendom kan være begrenset av en skatteavtale. Hovedmålet for prosjektet er å analysere beskatningsretten til inntekt fra fast eiendom under skatteavtalene. Prosjektet vil ta utgangspunkt i OECDs mønsteravtale artikkel 6.

BI Forsikring

Harald Benestad Anderssen overtok som fagansvarlig i januar 2015. Sommeren 2015 gikk Kristian Trosdahl og Kjell Smedsrud over i pensjonistenes rekke.

Fagmøter

Det er (gjen)innført månedlige faglige samlinger for de faglig ansatte, med én times presentasjon og diskusjon. Følgende temaer har vært behandlet i 2015, og med angivelse av innleder:

11. februar: «Lovgivningens betydning for utviklingen av det norske forsikringsmarkedet fra 1911 til 2000» - Kristian Trosdahl

11. mars: «Forholdet mellom kravene til forsvarlig kapitalforvaltning og kundens investeringsvalg» - Gunnar Aardal

8. april: «Klimaforandringer; nye utfordringer for forsikring og samfunn» - Kjell Smedsrud

13. mai: «Forsikringselskapenes kontraheringsplikt – særlig om Borgarting lagmannsretts dom 27. april 2015» - Harald

Benestad Anderssen

9. september: «Forsikring og forbrukerkverner – noen utviklingstrekk» - Ørnulf Daler

14. oktober: «Mifid og IDD» - Ørnulf Daler og Dag Jørgen Hveem

11. november: «Livsforsikring – effektivt vern mot brysomme arvinger og kreditorer?» - Inge Unneberg

Forskningsprosjekter

Ditlev-Simonsen, Caroline, Dale

Prosjekttiter:

Slik lønner det seg å ta samfunnsansvar innen handel og service.

Finansiert av Rådet for utdanning og kompetanseutvikling innen handels- og servicenæringen.

Effektmåling av ExtraStiftelsens prosjekter – helseeffekter og samfunnsbidrag gjennom frivillige organisasjoner.

Finansiert av ExtraStiftelsen.

Mal for interaktiv e-learning – Case Norsk Gjenvinning endring i forretningskultur.

Finansiert av LearningLab BI

Simulering som læringsverktøy

Finansiert av LearningLab BI

Faktaark om nasjonale og internasjonale stiftelser og foundations – måling av effekt

Finansiert av Gjensidige Stiftelsen

Hva ønsker investorer at bedrifters ikke-finansielle rapporter inneholder?

Finansiert av Finansmarkedsfondet, EY, KLP Kapital og BI Senter for samfunnsansvar.

Eidsvold Tøien, Irina

KulMedia 1-prosjektet/BI, «Digitization and Diversity's».

Eidsvold Tøien, Irina; Viken, Monica; Gran, Anne-Britt med flere

Prosjekttittel: Digitization and Diversity: Potentials and Challenges for Diversity in the Culture and Media Sector.

Finansiering: Norges forskningsråd, KULMEDIA-programmet og er et samarbeid mellom Handelshøyskolen BI, NTNU, Nasjonalbiblioteket og Universitetet i København.

Prosjektleder: Anne-Britt Gran (Institutt for kommunikasjon og kultur, BI)

Prosjektet skal undersøke hvordan offentlige og private digitaliseringsinitiativ påvirker mangfoldet i sektoren. Det konsentrerer seg om fire bransjer: Bokbransjen og biblioteker (e-bok), museum (digitale samlinger), film (digital kino og filmfiler), og pressen med fokus på lokalavisene (e-avis). I Norge spiller staten en betydelig rolle i både finansieringen og digitaliseringen av sektoren, og prosjektet fokuserer derfor spesielt på samspillet mellom offentlige og private aktører.

Kinander, Morten

Rettskultur, tilsiktede og utilsiktede virkninger av finansreguleringen Internasjonal forskning? The End of National Legal Culture: The Case of Norway.

Prosjekttittel: The End of National Legal Culture: The Case of Norway. Prosjektet søker å kartlegge – gjennom et stort empirisk materiale – innholdet i begrepet «norsk rettskultur», med det formål å se om det er særtrekk ved nordmenns holdninger til retten i forhold til andre nasjoner. Prosjektet hviler på et stort og unikt data-materiale, med opplysninger om holdninger til rettssystemet, lovgivningen og offentlige myndigheter, samt oppfatninger om lovenes legitime og moralske grunnlag. Manuskript til boken er nærmest ferdig, og er utarbeidet av Åse Grødeland (Fafo), Janne Haaland Matlary (UiO) og Morten Kinander (BI).

Randers, Jørgen

Prosjekttittel: A deterministic backbone for the Shanghai 2050 plan.

Finansiering: Utenriksdepartementet, Beijing.

Prosjektbeskrivelse: Anvendelse av strukturen fra 2052-prognose på Shanghai fra 1970 til 2050. Klargjøring av effekten av en ny og mer bærekraftig bypolitikk.

Prosjektpartnere: Shanghai Academy of Social Sciences, FAFO. Rapport: Tilgjengelig fra Jørgen Randers, BI.

Prosjekttittel: The Future of Spaceship Earth. Will the Sustainable Development Goals be reached?

Finansiering: DNV GL AS.

Prosjektbeskrivelse: Raffinering av 2052-prognosen, og bruk av den til å vurdere sannsynligheten for at verden kommer til å nå FN's nye bærekraftsmål i 2030.

Prosjektpartnere: DNV GL AS. Rapport: Tilgjengelig fra Sverre Alvik, DNV GL AS.

Prosjekttittel: A User-friendly Earth System Model of Low Complexity: The ESCIMO system dynamics model of global warming towards 2100.

Finansiering: Toyota AS

Prosjektbeskrivelse: Bygget en dynamisk datamaskin-modell som er i stand til å beregne klima-effektene (temperatur, havnivå, ismelting, osv) av de vanligst foreslåtte globale klimatiltak.

Prosjektpartnere: Fred Wenstøp, Søren Wenstøp, Ulrich Goluke.

Rapport: Utkast tilgjengelig fra Jørgen Randers, BI.

Viken, Monica

Prosjekttittel: Franchising – The Nordic Model

Prosjektmedarbeidere:

Prosjektmedarbeidere: Petra Sund-Norrgård (Finlands Akademi), René Henschel (Aarhus Universitet), Sanna Wolk (Uppsala Universitet) og Stojan Arnerstål (Uppsala Universitet). Prosjektet er i regi av Academy of Finland.

Prosjektbeskrivelse: Prosjektet skal undersøke «best practice» for franchising i de nordiske land, gjennom juridiske, empiriske og komparative analyser. Hovedfokus vil være å vurdere balanseforholdet mellom franchisegiver og franchisetaker i de nordiske land.

Viken, Monica; Gran, AnneBritt; Eidsvold Tøien, Irina med flere

Prosjekttittel: Digitization and Diversity: Potentials and Challenges for Diversity in the Culture and Media Sector.

Finansiering: Norges forskningsråd, KULMEDIA-programmet og er et samarbeid mellom Handelshøyskolen BI, NTNU, Nasjonalbiblioteket og Universitetet i København.

Prosjektleder: Anne-Britt Gran (Institutt for kommunikasjon og kultur ved BI)

Prosjektet skal undersøke hvordan offentlige og private digitaliseringsinitiativ påvirker mangfoldet i sektoren. Det konsentrerer seg om fire bransjer: Bokbransjen og biblioteker (e-bok), museum (digitale samlinger), film (digital kino og filmfiler), og pressen med fokus på lokalavisene (e-avis). I Norge spiller staten en betydelig rolle i både finansieringen og digitaliseringen av sektoren, og prosjektet fokuserer derfor spesielt på samspillet mellom offentlige og private aktører.

Konferanser og foredrag

Anderssen, Harald Benestad

Tilstandsrapport som "standard" i boligomsetningen. Fagmøte i eiendomsmeglingsrett, BI 13.01.

Fordeling av mangelrisiko ved omsetning av brukte boliger mellom privatpersoner - en kritisk analyse ut fra den typiske partskonstellasjonen. Fagseminar for Advokatforeningen Vest- og Aust-Agder krets; 14.01.

Forsikringssselskapenes kontraheringsplikt - særlig om Borgarting lagmannsretts dom 27.04. (LB-2015-150000)

Fagmøte BI Forsikring; 13.05.

Noen tanker om avhendingsloven.

Programseminar for Bachelorstudiet i eiendomsmegling; 20.-21.05.

Frimodige tanker om avhendingsloven og fremtiden. Eiendomsadvokatenes vårkurs. 28.05.

Eierskifteforsikring. Jeløyseminaret; 03.-04.09.

Boligomsetningens forsikringsordninger. Det årlige bolig- og eiendomsrettskurset; 15.-16.10.

Boligomsetningens forsikringsordninger. Oppdatering for eiendomsmeglere, 23.-24.11.

Bråthen, Tore

Tilstandsrapport som «standard» i boligomsetningen. Fagmøte i eiendomsmeglingsrett, BI 13.01.

Ansvar i eiendomsmegling, Det store jusseminaret 2015, BI Bank og forsikring, Leangkollen 13.01.

Meglers rådgivning om tilstandsrapport og eierskifteforsikring. Forum for kvalitetssjefer, Eiendom Norge 12.03.

Om strukturen i normen «god megler-skikk», Reklamasjonsnemnda for

Eiendomsmeglingstjenester, 18.05

Aksjelovenes § 8-10 "Fortsatt kun til plunder og heft?", Næringsdepartementet 22.05.

Foredrag (sammen med Inger Julie Grimsrud): Grunntrekk og utviklingslinjer i norsk stiftelsesrett, Advokatenes fagdager 28.05.

Inhabilitet i generalforsamlingen og styret, Advokatforeningen i Nordland, Bodø 23.08.

Tiltak for å senke konflikter mellom selger og kjøper i forbindelse med boligsalg - er det på tide å revidere lovverket, spørsmålet om å innføre obligatorisk tilstandsrapport, Son-seminaret, 21.09.

Styrets rolle i statlig eide selskaper (sammen med advokat (H) Andreas Mellbye, Wiersholm), Næringsdepartementet 24.09.

Eierstyring og ansvarsforhold i AS, Skattedirektoratet - kontrollopplæringen, Stavern 28.9

Styreansvar, Rørosseminaret 16.10.

Inhabilitet i generalforsamlingen og styret, Rørosseminaret 16.10.

Generelt om profesjonsansvaret, Rørosseminaret 17.10.

Styreansvar, Ansvarsforsikringsseminaret Son, 19.10.

Nyheter i selskapsretten, Det årlige selskapsrettskurset, Stavanger, 29.10.

Aksjelovenes § 3-8 (sammen med professor Johan Giertsen), Fagmøte Næringsdepartementet, Universitetet i Bergen 05.11.

«Konserntilsyn», Workshop - Mattilsynet, Oslo 17.11.

Ditlev-Simonsen, Caroline Dale

Enova konferansen. Hvorfor fokus på samfunnsansvar? Muligheter og barrierer, Trondheim, 28.01.

Value Creation in a Resource Utilization: The key to a better future: Corporate Social Responsibility (CSR) - What, why and how? Reykjavik Iceland, 20.03.

Stiftelseskonferansen 2015: Penger med gode intensjoner - virker de? Førde, 22.04.

Green Economics & Science Based Activism: The Attitude - behaviour Gap in Environmental Protection, Oslo, 21.05.

Norad: Presentasjon av evalueringsavdelingens årsrapport, Oslo, 25.06.

TV Aksjonen Regnskogfondet: Bedrifters samfunnsansvar (CSR) i forhold til samarbeid med og støtte til ideelle tiltak - status og trender, Oslo, 06.08.

Fundraisingkonferansen 2015: CSR I vinden - Støttes ideelle organisasjoner som en del av CSR - strategien? Oslo, 03.09.

WSF Conference 2015. Was Milton Friedman Against Corporate Social Responsibility (CRS) Basel, Switzerland, 09.09.

Forskningsdagene 2015, Hva skal vi spise? Hvem skal vi tro på? Oslo, 16.09.

Forskningskafé om bytrafikk, Oslo, 30.11.

Eidvold Tøien, Irina,

Nordisk opphavsrettsymposium, Reykjavik, mai 2015.

Om utøverbegrepet, Gramo høst/2015.

Ferdowsi, Sanaz, Ormaz; Gjems-Onstad, Ole; Mikelsen, Anders

MVH seminar - Juridiske emner: Merverdiavgift og omgåelse, 19.03.

Fjeldheim, Paul Henning

Servitutter - praktisk håndtering. Kurs for hhv. Norges Eiendomsmeglerforbund og enkeltforetak.

Bransjenorm for markedsføring av boliger. Kurs for Juristenes utdanningscenter.

Fougner, Jan

Diverse foredrag om "arbeidsgivers styringsrett"

Foredrag for domstolledere om advokatens forventning til styring av rettsaker

Foredrag for advokater som skal ta prøven i Høyesterett

Sentrale rettsaker: Høyesteretts plenumssak 2015 om internflukt og barns rettigheter i flyktningesaker for NOAS, Høyesteretts sak 2016 om ordførerens rettslige status i trygdellovgivningen, for KS

Furuset, Eivind

Presentasjon av to dommer fra Norge (GE Healthcare saken og Transocean saken) på det årlige seminaret «Tax Treaty Case Law around the Globe» i Wien organisert av Wirtschaftsuniversität Wien. Domsanalysene vil bli publisert på IBFD og Linde forlag i 2016.

Begrenser skatteavtalene bruken av nasjonale omgåelsesregler?» Foredrag på IFA møtet 22.04.

Nordisk skattevitenskapelig forskningsråd, Aarhus, 20.-22.05.

Skatteforum. Konferanse arrangert av Forskningsrådet, Bergen, 21.-22.09.

Aktuell skatte- og avgiftsplanlegging. Skattelovsamlingen 25 år. Norske datterselskapers etablering i Belgia og Nederland: NOKUS og konsekvenser av forbehold i skatteavtalene Handelshøyskolen BI, 20.10.

Forelesningsrekke i EØS-rett ved Universitetet i Stavanger, oktober/november.

Gjems-Onstad, Ole; og Furuset, Eivind

Aktuell skatte- og avgiftsplanlegging. La oss snu perspektivet: Skatteretten som utgangspunkt for alternative perspektiver på menneskerettsjussen. Skattelovsamlingen 25 år, 20.10.

Gjems-Onstad, Ole; Ferdowsi, Sanaz, Ormaz; Mikelsen, Anders

MVH seminar - Juridiske emner: Merverdiavgift og omgåelse, 19.03.

Haug, Are Vegard

Fafokonferansen 2015 Paneldebatt om
tiggig #18, 21.08.

Hernes, Gudmund

Kongeveien – eller motbakker og utforkjøring. Samferdselsetaten, Oslo, 27.01.
Eldre kropp – yngre sinn. NFR, Oslo, 29.01.
Why people do not want to change their minds. Singapore, 25.02.
Mood of Optimism in Climate Policy? Jørgen Randers seminar, BI, Oslo, 21.05.
The Norwegian Model 1. Rumanian Delegation, UD, Oslo, 08.06.
The Norwegian Model 2. Rumanian Delegation, UD, Oslo, 11.06.
Konkurranseutsetting – hvor går jernbanen nå? Politikk til frokost. LO, Oslo, 17.06.
Hva har kirken kompetanse til å mene noe om. Stiklestad, 29.07.
Kirke og politikk. Olsokseminaret, 29.07.
Debattmøte med Kåre Willoch. Arendalsuka, 15.08.
Plenary 2: Drivers, Dimensions and Sites of Inequality, Chaur. World Social Science Forum, Durban, 15.09.
Glemte klassikere. Fafo, Oslo, 13.11.
Da Baron von Münchhausen kom til Finnskogen. Høgskolen i Hedmark, Kongsvinger, 19.11.
Klimaendring og holdningsendring. Nesodden pensjonistuniversitet, 03.12.
Et regime foran undergangen? Norsk Journalistlag, Litteraturhuset, Oslo, 10.12.

Key Note Address:

Blessings in disguise? Are disasters necessary to change opinions about societal risks? Reykjavik: Multidisciplinary Nordic Symposium: Social Services in Times of Disaster, 04.05.

Hveem, Dag Jørgen

Tema: God pensjonsrådgivning – hva er de sentrale områdene for «pensjonsrådgivning»? Nydalen, 09.12.
Tema: PØJ-dag. BI-seminar med aktuelle privatøkonomiske nyheter for 2016. Nydalen, 05.11.

Kinander, Morten

The 2015 NYU / Penn Conference on Law & Finance was hosted by New York University on February 20th and 21st, New York City, USA.

Mikelsen, Anders

MVA-seminar. Merverdiavgiftslovens anvendelsesområdet ved internasjonal handel. Handelshøyskolen BI, 19.03.
Aktuell Skatte- og avgiftsplanlegging. Skattelovsamlingen 25 år. Er avtaler om svart omsetning gyldige? Handelshøyskolen BI, 20.10.

Mikelsen, Anders; Ferdowsi, Sanaz, Ormaz; Gjems-Onstad, Ole;

MVH seminar – Juridiske emner: Merverdiavgift og omgåelse, 19.03.

Randers, Jørgen

Key-note speaker

The potential in world modelling. GSI Annual Conference, Global Sustainability Institute. Cambridge, UK, 26.01.

The 2052 Forecast. AQER Annual Symposium, Quebec Association for Renewable Energy. Montreal, Canada, 09.-12.03.

The 2052 Forecast - and urban development. ICLEI 2015 World Congress, ICLEI. Seoul, Korea, 09.04.

The 2052 Forecast and real estate. Conference for customers, ROM Eiendom. Oslo, 15.08.

Energy for Urban Well-being. Seoul International Energy Conference. Town Hall, Seoul, Korea, 15.11.

Forelesninger/seminar

The 2052 Forecast. Alumni meeting, Sweco AS, Oslo, 03.02.

The 2052 Forecast. International seminar, Stavanger, 11.02.

The 2052 Forecast. Launch of 2052 in Portuguese, Rio de Janeiro, Brazil, 4.-12.03.

2052 and implications for oil and gas. Strategic Advisory Panel meeting, Statoil AS, Beijing, China, 17.-20.03.

Science-based policy advice for urban development. Internal seminar, The Seoul Institute, Seoul, Korea, 10.04.

2052 The global climate situation, Internal seminar, Miljødirektoratet, Oslo, 14.04.

Models for decoupling. Specialist meeting, The Club of Rome, Winterthur, Switzerland, 28.04.

My 8 failed attempts at saving the world.

Seminar on "Science based "Activism". Jørgen Randers 70 year anniversary, Oslo, 21.05.

The 2052 Forecast – and renewable energy. Internal seminar, Fred Olsen Renewables AS, Hvitsten, Norway, 4.06.

Lessons from lavutslippsutvalget 2005-6. Miljømåls beredning, Stockholm, Sverige, 17.06.

The 2052 Forecast. Open seminar, Stockholm Resilience Center, Stockholm, 17.06.

The climate challenge. What can be done? 10-year anniversary of Gassnova. Gassbiva, Oslo, 24.06.

The 2052 Forecast. Membership meeting, Forum 60+, Sandvika, 01.09.

The 2052 Forecast and impact investing. Fundraising event. Club of Rome, Berlin, 04.09.

Green Growth. Membership meeting. Parliament administrators' organization, Stortinget, Oslo, 09.10.
Green macro for Norway. Strategy seminar, Labour Party, Stortinget, Oslo, 19.10.
What is new in the new economy? Open seminar, EU Base Cities, Brussel, 29.10.
Urban Policy. Global City Forum. Shanghai University, Shanghai, 01.11.
The 2052 Forecast. Open seminar, Yonsei University, Seoul, Korea, 11.11.

Sitter, Nick; Sverdrup, Ulf

Andreas Goldthau & Nick Sitter, "A Liberal Actor in a Realist World", Green FP7 Final Dissemination Conference, ULB Brussels 05.02.

The new geopolitics of energy - Can G20 close the governance gap? T20 Summit Turkey, The Challenges of Global Governance and Macroeconomic Cooperation; 10.-11. 02.

Svein Andersen, Andreas Goldthau & Nick Sitter, "Toward an EU Energy Union: a research agenda", Energy Union. Toward Europe's new 'Liberal Mercantilism'? CEU Budapest 12.-13.02.

Stoknes, Per Espen og Jørgen Randers

Hvordan bringe klima «hjem»? Klimakommunikasjon, 20.10.
Tema: Del 1) Hvordan bringe klima hjem? Del 2) (M)atferdsendring: Hvordan endre boligbiff-bil? Del 3) Verktøykasse for hverdagens klimavalg.

Wille, Hans Georg

Aktuell Skatte- og avgiftsplanlegging. Skattelovsamlingen 25 år. Utfordringer med dagens NOKUS-regler for en praktiker. Handelshøyskolen BI, 20.10.

Aardal Gunnar

PhD Presentation: Prudent Person Rule – Legal Duties and Management of Pension Funds
PhD Seminar on Companies and Markets EU and Nordic company and financial market law
University of Oslo, Faculty of Law, 05.-08.10.

Asland, Inger Julie

Foredrag (med Tore Bråthen): Grunntrekk og utviklingslinjer i norsk stiftelsesrett, Advokatenes fagdager 28.05.
Deltakelse Stiftelseskonferansen, Førde, 21.-22.04.

Publikasjoner

Anderssen, Harald Benestad

Utgangspunktet for selgers rettingsfrist etter avhendingsloven § 4-10. Tidsskrift for eiendomsrett 2015, Volum 11 (2) s.117-149.

Anderssen, Harald Benestad; Bakke-Nielsen, Joakim

Forsikringsrett - en innføring. Handelshøyskolen BI 2015 (ISBN 9788282472616) 346 s.

Anderssen, Harald Benestad; Bråthen, Tore; Fjeldheim, Paul Henning

Tilstandsrapporter i boligomsetningen - meglers plikter og selgeransvaret. Tidsskrift for eiendomsrett 2015, volum 11 (1) s. 1-32.

Birkeland, Kari

Ekstern revisors handleplikter - i et revisjonsrettslig og erstatningsrettslig perspektiv, PhD-avhandling, UiT, 2015.

Bråthen, Tore

Key to Nordic Takeovers. Linklaters, Sixth Edition, 1. October.

Ny lovgivning, ny praksis, ny litteratur. Nordisk Tidsskrift for Selskabsret 2015 (1) s. 92-96, 104-111

Ny lovgivning, ny praksis, ny litteratur. Nordisk Tidsskrift for Selskabsret 2015 (3) Styrearbeide. Fra teori til praksis. Fagbokforlaget 2015 (ISBN 978-82-450-1918-6) 102 s.

Bråthen, Tore; Minde, Stine Winger; Langfeldt, Sverre Faafeng; Monica Viken

Lov og rett for næringslivet: Gyldendal/Focus Forlag A/S 2015 (ISBN 978-82-05-48826-7) 885 s.

Bråthen, Tore; Andersen, Harald Benestad; Fjeldheim, Paul Henning

Tilstandsrapporter i boligomsetningen - meglers plikter og selgeransvaret. Tidsskrift for eiendomsrett 2015, volum 11 (1) s. 1-32.

Ditlev-Simonsen, Caroline Dale

The gap between attitude and behavior in environmental protection: the case of Norway. I: Science based activism: festschrift to Jørgen Randers. Bergen: Fagbokforlaget 2015. ISBN 978-82-450-1866-0. s.127 - 141.

Ditlev-Simonsen, Caroline Dale; Høivik, Heidi von Weltzien; Ihlen, Øyvind

The historical development of corporate social responsibility in Norway. I: Corporate Social Responsibility in Europe. Springer 2015 ISBN 978-3-319-13565-6. s. 177-196

Eidsvold Tøien, Irina

Skapende, utøvende kunstnere, PhD-avhandling. Institutt for privatrett, UiO, juni 2015.

Eliassen, Kjell; Marino, Marit Sjøvaag; Peneva, Pavilina

The EU's climate and energy policy - A case study of the adoption of the climate change package in 2008. I: Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers. Fagbokforlaget 2015 ISBN 978-82-450-1866-0. s.159 - 180.

Eliassen, Kjell; Stoknes, Per Espen (Eds.)

Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers, Fagbokforlaget, 2015, ISBN 978-82-450-1866-0, 318 s.

Falkanger, Thorunn

Ombygging og kulturminnevern. Tidsskrift for eiendomsrett, 11(2015)1: 74-111.

Falkanger, Thorunn, Fjeldheim, Paul Henning.

Forskriftssamling for eiendomsmeglerstudiet. Oslo: Focus Forlag 2015. ISBN 978-82-592-0053-2. 87 s.

Ferdowsi, Sanaz Ormaz; Gjems-Onstad, Ole; Furuseth, Eivind; Folkvord, Benn

Norsk bedriftsskatterett. Gyldendal Akademisk, 9. utgave, 2015 (ISBN, 978-82-05-48249-4) 1267 s.

Fjeldheim, Paul Henning; Falkanger, Thorunn

Forskriftsamling for eiendomsmeglerstudiet. Oslo: Focus Forlag, 2015. ISBN 978-82-592-0053-2. 87 s.

Fjeldheim, Paul Henning

Bransjenorm for markedsføring av boliger - faktisk og rettslig betydning. Tidsskrift for eiendomsrett 2015; Volum 11(1) s 33-45.

Fjeldheim, Paul Henning; Bråthen, Tore; Andersen, Harald Benestad

Tilstandsrapporter i boligomsetningen - megleres plikter og selgeransvaret. Tidsskrift for eiendomsrett 2015, volum 11 (1) s. 1-32.

Fougner, Jan

Avslutning av arbeidsforhold - vilkåret om saklig grunn. Arbeidsrett, Vol 12 (1) s. 147-157, 2015. Universitetsforlaget, ISSN Print: 1503-5883.

«Avslutning av arbeidsforhold - vilkåret om saklig grunn», I: Arbeidsrett 01/2015.

Fougner, Jan med flere

Arbeidsmiljøloven - kommentarer og praksis, 2. utgave, Gyldendal Akademisk 2015. ISBN 9788205461154. s. 1242.

Furuset, Eivind; Ferdowsi, Sanaz Ormaz; Gjems-Onstad, Ole; Folkvord, Benn

Norsk bedriftsskatterett. Gyldendal Akademisk, 9. utgave, 2015. ISBN, 978-82-05-48249-4. s. 1267.

Furuset, Eivind (ed.),

Nordic News, Nordic Tax Journal. Volume 2015, Issue 1, Pages 60-80, ISSN (Online) 2246-1809, DOI: 10.1515/ntaxj-2015-0004, September 2015.

Gjems-Onstad, Ole

Barlaup-saken - Dobbeltskatt og mye attåt. Gyldendal Rettsdata 2015. Faglig skråsikkerhet om boligskatt. Dagens næringsliv 2015 s. 36-36.

Høyesterettsdom om Total: Prinsipppløsd om grunnleggende prinsippet. Gyldendal Rettsdata 2015.

Infrastrukturtiltak og utviklingskostnader varemerker - Bjørvika- og Stabburet-sakene - eller Høyesterett som Erasmus Montanus. Gyldendal Rettsdata 2015.

Scheel-utvalget: For mye - for sent.

Skatterett 2015 (1) s. 3-18.

Ny skatteforvaltningslov - takk, men ikke bare (lov)pris. Skatterett - 2, 2015 (34) s. 145-149.

MVA: Underprioritert i skatteetaten. I: Aktuell merverdiavgiftsrett. Gyldendal Juridisk 2015 ISBN 978-82-05-48423-8. s. 107-122.

BI-dommen: Omsetningsbegrep. I: Aktuell merverdiavgiftsrett. Gyldendal Juridisk 2015 ISBN 978-82-05-48423-8. s. 284-295.

Mangfoldig og internasjonalt rettsområde. I: Aktuell merverdiavgiftsrett. Gyldendal Juridisk 2015 ISBN 978-82-05-48423-8. s. 17-18.

Gjems-Onstad, Ole; Mel, Peter

NPOs (Charities) and VAT. I: Taxation of charities. Amsterdam: IBFD 2015 ISBN 978-90-8722-325-0. s. 75-85.

Gjems-Onstad, Ole; Ferdowsi, Sanaz Ormaz; Folkvord; Benn; Furuset, Eivind

Norsk bedriftsskatterett. Gyldendal Akademisk, 9. utgave, 2015. ISBN, 978-82-05-48249-4. 1267 s.

Gjems-Onstad, Ole; Dyrnes, Cecilie Aasprong

Aktuell merverdiavgiftsrett. Gyldendal Juridisk 2015 (ISBN 978-82-05-48423-8) 299 s.

Hernes, Gudmund.

Optimism and pessimism in climate policy. I: Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers. Fagbokforlaget 2015 ISBN 978-82-450-1866-0. s. 217-235 BI FAFO

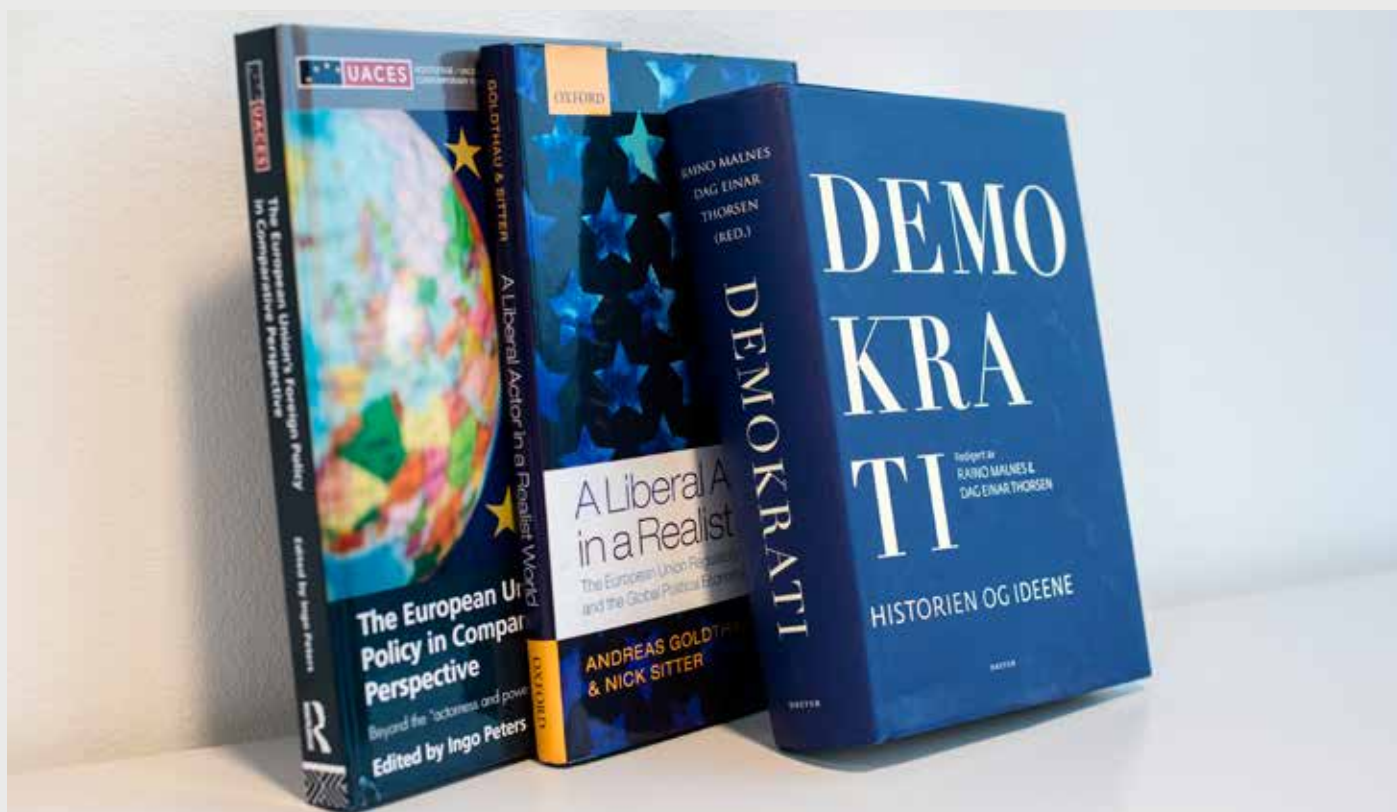
Pasientens eller helsepersonellens helse-tjeneste?. Tidsskrift for Den norske legeforening 2015 ;Volum 135.(15) s. 1337-1338

NPOs (Charities) and VAT. I: Taxation of charities. Amsterdam: IBFD 2015 ISBN 978-90-8722-325-0. s. 75-85.

Hveem, Dag Jørgen

Personlig økonomi - juss, foreløpig versjon av Del I-III. Fagbokforlaget. ISBN: 978-82-450-1950-6.

Kinander, Morten

Rettssikkerhet i finansnæringen: Behov for en ny klageordning. Civitanotat nr. 25/2015.

Utviklingen av det objektive ansvaret, eksemplifisert ved bostyreransvaret. Tidsskrift for erstatningsrett, forsikringsrett og velferdsrett 2015; Volum 12 (1) s. 47-75.

Kristensen, Roy. K

Innførsel av fjernleverbare tjenester. I: Aktuell merverdiavgiftsrett. Gyldendal Juridisk 2015. ISBN 978-82-05-48423-8. s. 64-85.

Kristensen, Roy. K; Opsahl, Hanne; Høylye, Knut

God regnskapsførerskikk. Med kommentarer til lov og standard. Gyldendal Akademisk, NPOs (Charities) and VAT. I: Taxation of charities. Amsterdam: IBFD 2015. ISBN 978-90-8722-325-0. s. 75-85. Kapittel: Økonomisk kriminalitet – inntatt i Lov og rett for næringslivet. Gyldendal Juridisk

Langfeldt, Sverre Faafeng; Minde, Stine Winger; Viken, Monica

Lov og rett for næringslivet: Gyldendal/Focus Forlag A/S 2015. ISBN 978-82-05-48826-7. 885 s.

Lahnstein, Geir

Norsk velferd, helse- og omsorgstjeneste i årstall. Amazon,

Mikelsen, Anders

Seksuelle tjenester. I: Aktuell merverdiavgiftsrett. Gyldendal Juridisk 2015. ISBN 978-82-05-48423-8. s. 19-34.

Minde, Stine Winger

Samtykkenektelse i forretningsforetak - Status etter Rt. 2013, s.241 (Stangeskovene). Nordisk Tidsskrift for Selskabsret 2015 (2) s. 1-19. Er anvendelsen av regler om myndighetsmisbruk og regler om samtykkenektelse én og samme øvelse? Nordisk Tidsskrift for Selskabsret 2015 (3) s. 47-63.

Minde, Stine Winger; Viken, Monica.

Innføring i forretningsjus. Gyldendal Akademisk 2015. ISBN 9788205477957.

Minde; Stine Winger, B råthen, Tore; Langfeldt, Sverre Faafeng; Viken, Monica

Lov og rett for næringslivet: Gyldendal/Focus Forlag A/S 2015. ISBN 978-82-05-48826-7, 885 s.

Randers, Jørgen

Demokratin har svært att hantera klimat-hotet. Extrakt, januar, 2015, www.extract.se.

I energipolitikken krever flertallet billige løsninger. I: Energi, teknologi og klima - utfordringer og handlingsrom. Markering av Norges Tekniske Vitenskapsakademi (NTVA) sitt 60-årsjubileum. Museumsforlaget AS 2015. ISBN 9788283050240. s. 13-24.

Schwencke, Hans Robert; Stenheim, Tonny

Forslaget til ny norsk regnskapslov. Nordisk Tidsskrift for Selskabsret 2015 (3) s. 26-32.

Schwencke, Hans Robert; Haugen, Dag Olav; Baksaas, Kjell Magne; Pedersen, Kirsten

Årsregnskapet i teori og praksis 2014. Gyldendal Akademisk 2015. ISBN 9788205472112, 1227 s. Årsregnskapet i teori og praksis. Gyldendal Akademisk 2015. ISBN 9788205491748, 1270

Sitter, Nick

What does EU Energy Policy Mean for the Climate: Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers. Fagbokforlaget 2015. ISBN 978-82-450-1866-0. s. 143-156. Terrorisme og demokati. I: Demokrati - historien og ideene. Dreyer Forlag A/S 2015. ISBN 9788282651219. s. 590 - 603.

Sitter, Nick; Andersen, Svein S.

Managing Heterogeneity in the EU: Using Gas Market Liberalisation to Explore the Changing Mechanisms of Intergovernmental Governance. *Journal of European Integration* 2015; Volum 37 (3) s. 319-334.

Projecting the Regulatory State beyond the EU: Gas Markets and Energy Security. I: *The European Union's Foreign Policy in Comparative Perspective: Evaluating and generating hypotheses on 'actorness and power'*. Routledge 2015.

ISBN 9781138776708.

Sitter, Nick; Goldthau, Andreas.

Soft Power with a Hard Edge: EU Policy Tools and Energy Security. *Review of International Political Economy* 2015; Volum 22. (5) s. 941-965.

A Liberal Actor in a Realist World: The European Union Regulatory State and the Global Political Economy of Energy. Oxford Univ. Press 2015

ISBN 978-0-19-871959-5, 192 s.

Sitter, Nick; Andersen, Svein S.; Goldthau, Andreas

The EU Regulatory State, Commission Leadership and External Energy Governance. I: *EU Leadership in Energy and Environmental*

Governance: Global and Local Challenges and Responses. Palgrave Macmillan 2016
ISBN 9781137502759.

Sitter, Nick; Bakke, Elisabeth

Where do parties go when they die? The fate of failed parties in the Czech Republic, Slovakia and Hungary 1992-2013. *East European Politics* 2015; Volume 31. (1) s. 1-22.

Sitter, Nick; Lodge, Martin

Backsliding as new transboundary crisis for the European Union? Risk and Regulation, No. 30, Winter 2015.

Sitter, Nick; Parker, Tom

Four Horsemen of Terrorism - It's not Waves, It's Strains. *Terrorism and Political Violence* (on-line 17.12.2015), Volum 28 (2) s. 197-216.

Stoknes, Per Espen

A happy Climate? A new narrative for climate politics in the 21st century. I: *Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers*. Fagbokforlaget 2015
ISBN 978-82-450-1866-0. s.109-124.

The Great Grief: How to Cope with Losing Our World. *Psychologytoday.com* 2015.

What we think about when we try not to think about global warming: toward a new psychology of climate action. Vermont USA: Chelsea Green Publ. 2015
ISBN 9781603585835, 320 s.

Stoknes, Per Espen; Kjell A. Eliassen, Kjell A. (Eds.)

Science based activism. *Festschrift to Jørgen Randers*. Fagbokforlaget 2015.
ISBN 978-82-450-1866-0, 318 s.

Stoknes, Per Espen; Schwarzenegger, Arnold

GOP - don't lose out on the energy revolution. *CNN.com* 2015.
<http://edition.cnn.com/2015/12/14/opinions/schwarzenegger-stoknes-renewable-energy/index.html>

Viken, Monica; Minde, Stine Winger

Innføring i forretningsjus. Gyldendal Akademisk 2015.
ISBN 9788205477957.

Viken, Monica; Bråthen, Tore; Langfeldt, Sverre Faafeng; Minde, Stine Winger

Lov og rett for næringslivet: Gyldendal/ Focus Forlag A/S 2015
ISBN 978-82-05-48826-7, 885 s.

Wille, Hans Georg; Bjerkestuen, Hilde Mæhlum

Tax Holidays in a BEPS-Perspective. *Intertax* 2015; Volume 43 (1) s. 106-120.
Listen inneholder et utvalg av bidrag i den offentlige debatt fra medarbeidere ved Institutt for rettsvitenskap.

Formidling, media og samfunnsdebatt

Listen inneholder et utvalg av bidrag i den offentlige debatt fra medarbeidere ved Institutt for rettsvitenskap.

Anderssen, Harald Benestad

Loven skaper konflikter. Hus & Bolig, 16.02.
Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helga Pedersen, Hege Haukeland Liadal, Kari Henriksen, Arild Grande og Stine Renate Håheim om tryggere bolighandel, Stortinget, 10.03.
Halve vinnerjansen i Protector-nemnd. Kapital, 16.04.

Anderssen, Harald Benestad; Berg, Alexander

Advokat advarer mot å signere overtakelsesprotokoll ved kjøp av bruktbolig. Klikk.no [Internett], 08.12.

Bråthen, Tore

Her er de mystiske Nigeria-kontraktene. Dagbladet, 07.01.
Må godta tausheten. Klassekampen, 14.01.
Jakten på Baksaas. Finansavisen, 15.01.
Kontrollkomiteens maktesløshet. Ukeavisen Ledelse, 16.01.
Spår privatiseringsbombe. Klassekampen, 20.01.
De kan miste milliongevinsten. Bergens Tidende, 29.01.
EU-krav vil gi dyrere drift av IKS. Kommunal Rapport, 29.01.
Milliongevinst i fare. Bergens Tidende, 30.01.
Det er 265 boliger for salg i Bergen. Det er ca. 300 meglere og flere hundre meglerstudenter. Bonansa, 01.02.
De er i ferd med å pålegge boligselgere kostnader i 10.000-kronersklassen. DN, 27.04.
Norwegian spiller hard ball. E24, 05.03.
Tror Kjos gambler med kundene. Adresseavisen, 06.03.
Generalforsamlingens beslutning. Dagens Næringsliv, 18.03.
Kan melde krav mot mulige stråmenn. Stavanger Aftenblad, 23.03.
Lite rettspraksis. Stavanger Aftenblad, 18.07.
Fred Ingebrigtsen i sykkelkrig. Stavanger Aftenblad, 18.07.
Haien biter igjen. Finansavisen, 24.07.
Sier nei til mikro-AS. Ukeavisen Ledelse, 21.08.
Latterliggjøres for to hatter. Finansavisen, 23.09.
Professor om rollene til lederen i NFFs valgkomité: - Jeg ville vært skeptisk. VG Nett, 30.09.
Tjener fett i gråsonen. Kapital, 08.10.
Invitasjon til fagmøte om selskapsretten. Nærings- og fiskeridepartementet, 22.10.
Supermegler Odd Kalsnes stoppet av Finanstilsynet - her er hans skjulte virksomhet. NA24, 11.11.

Denne tabben kan koste deg dyrt i boligmarkedet. DN, 15.11.
Styreleiaren: - Meiner vedtaket er gyldig. NRK Møre og Romsdal, 24.11.
Jusprofessor er kritisk. Dagens Næringsliv, 02.12.
Merkelig og klønete. Bergens Tidende, 10.12.
Jeg skjønner ikke hva som skulle haste sånn. Bergens Tidende, 11.12.
Utbetaling i strid med loven. Kapital, 17.12.

Ditlev-Simonsen, Caroline Dale

Utskjelte bedrifter svarer for seg. Forskning.no, 16.04.
De rikeste av de rike gir så det monner. Og av pur glede. Aftenposten, 26.04.
Syv av ti ledere i norske selskaper er menn. E24, 21.07.
Kronglete vei fra kunnskap til handlekurv. Norges Forskningsråd, 15.09.
NRK Ekko, Intervju om samfunnsansvarlig atferd. Hvorfor tar vi så dårlige valg? 16.09.
Ny nemnd for behandling av klager på stiftelsesområdet. Regjeringen, 18.09.
De frivillige på Tøyen: 10,9 millioner på fem uker. Oslo Pluss, 09.10.
Verdien på frivillig arbeid: 10,9 millioner på 5 uker. Aftenposten, 10.10.
Går det ille med Volkswagen etter jukset med farlig utslipp? NRK P2, Verdibørsen, 07.11.
Ikke bare veldedighet. Dagens Næringsliv, 04.12.
På nattbordet. Dagens Næringsliv, 07.12.

Engh, Jone

Fortsatt behov for sandvirkebanker. Finansavisen, 16.01.
Behov for en bedre finansforetakslov. Finansavisen, 21.01.
Tamt finanstilsyn. Dagens Næringsliv, 12.03.
Prinsipiell avgjørelse. Dagens Næringsliv, 14.03.
Presetning av Finanstilsynet. Dagens Næringsliv, 14.03.

Ferdowsi, Sanaz Ormaz

I morgen kommer alle til å snakke om trinnskatt. Dagbladet, 06.10.
Ekspert om rekordbruk av oljepenger: - Uheldig. NRK, 07.10.

Fjeldheim, Paul Henning

Selger blir påført ekstra kostnad. Finansavisen, 07.01.
Selger blir påført ekstra kostnad. Dagbladet, 07.01.
Tre forsikringskunder fortviler: Hjelpeløse i møte med Hjelp forsikring. Dine Penger, 08.04.

Jevnt med meglerstudenter. Stavanger Aftenblad, 25.11.
Megler om bransjen: - Knalltøft. Stavanger Aftenblad, 25.11.

Fougner, Jan

Tilby og krev at behandlingen følges. Finansavisen, 18.05.
Karantene ved jobbytte verdt prisen?, skrevet i samarbeid med advokat Christel Søreide, Dagens Næringsliv, 20.04.2015.

Furuseth, Eivind

Skattesnell for GE Healthcare. Finansavisen, 16.05.

Gjems-Onstad, Ole

Hvorfor jukser Piketty? Dagens Næringsliv, 13.03.
Sangkoret Boligskatt. Dagens Næringsliv, 10.04.
Norge kan bli alene som mors-paradis. DN, 06.05.
Ønsker egen liste over skattesnytere. Telemarksavisen og Sandefjord Blad, 12.05.
Kan straffes for å gjøre ingenting. Dagens Næringsliv, 06.06.
Fiksjonen om selvangivelsen. Dagens Næringsliv, 06.06.
Tilleggs skatten kan vente deg om du ikke sjekket selvangivelsen. E24, 06.06.
Nå kan du bli straffet for andres feil. Hegnar Online, 06.06.
Skatteoppgjør: - du kan staffes. P4, 06.06.
Tar hensyn til enkelte feil. Dagens Næringsliv, 10.06.
Nye 14 kommuner med eiendomsskatt. Finansavisen, 16.06.
Eiendoms-skatten igjen bortvist. Grimstad Adressetidende, 23.06.
Mener McKinsey rømmer norsk skatt. Dagens Næringsliv, 25.07.
Fikk tilbake 88,8 millioner på skatten. ABC Nyheter, 29.07.
Olav Thon fikk tilbake 88,8 millioner på skatten. E24, 29.07.
Gjentagende av Piketty. Dagens Næringsliv, 12.08.
Næringsfiendtlig galskap. Finansavisen, 13.08.
AP-Raymond nekter å snakke om at stadig flere vil få eiendomsskatt. TV2, 25.08.
Hvor mye må du betale i eiendomsskatt for din bolig? Oslo by pluss, 25.08.
Dobbel eiendomsskatt. Dagens Næringsliv, 27.08.
Løvenskiold-gave til Bærum Høyre ble ført som fiktiv regning. Budstikka, 06.09.
Gave ført som fiktiv regning. Budstikka, 07.09.

Dette er en drastisk regel. Dagens Næringsliv, 09.10.
 Misvisende promillereform. Dagens Næringsliv 09.10.
 Gro-rådgiver slår tilbake etter skattekritikk. NA24, 10.09.
 Skatteekspert: - hun har til de grader moralisert over at alle skal bidra til felleskassen. NA24, 10.09.
 Blir du stor nok, så må du ut. DN, 19.09.
 Sparte 250 millioner – sikret makten. DN, 19.09.
 I Norge er det å være rikt synonymt med det å være utskjelt. DN, 20.09.
 Høyres skattefelle. Dagens Næringsliv, 30.09.
 Blir behov for å auka inntektene. Klassekampen, 02.10.
 Professor blåser av regjeringens skatteendringer: - Mye støy og lite substans. E24, 07.10.
 Marginale endringer. Dagens Næringsliv, 08.10.
 9 Tall: Trygg Forsikring. Kapital, 08.10.
 Det er en drastisk regel. Dagens Næringsliv, 09.10.
 Misvisende promillereform. Dagens Næringsliv, 09.10.
 29 mrd. i formuesdifferanse. Finansavisen, 17.10.
 Tre av fire rikeste født sånn. Dagens Næringsliv, 19.10.
 River beina under vanlige folk. Huseiernes Landsforbund, 19.11.
 AP og VG villeder om skatt. VG, 22.11.

Hernes, Gudmund

Erna-parlamentarismen. Morgenbladet, 02.01.
 Hvor setter du grensene for ytringsfrihet? Morgenbladet, 23.01.
 Listig rev søker make. Morgenbladet, 13.02.
 Erna og pesten. Morgenbladet, 06.03.
 Nytt historisk hamskifte. Morgenbladet, 27.03.
 Virtuelle byggedyr. Morgenbladet, 24.04.
 Samfunnet mer konsekvensløst. Morgenbladet, 15.05.
 Ros av Røe Isaksen. Morgenbladet, 05.06.
 Marx, Taylor Swift og Apple. Morgenbladet, 26.06.
 Jeg har vært medlem av EU. Morgenbladet, 17.07.
 Næringslivets Vær-Varsom plakat? Morgenbladet, 07.08.
 Søndagsåpent. Morgenbladet, 28.08.
 En App for alt. Morgenbladet, 18.09.
 Volkswagen og Falskwagen. Morgenbladet, 09.10.
 En skoleskandale. Morgenbladet, 06.11.
 Asylmultiplikatoren. Morgenbladet, 27.11.
 Flyktningstrømmen kan få hjulene i sving. Utrop.no, 01.12.
 Nesodden U3A. Akershus Amtstidende, 02.12.
 Telenors vekst og fall. Morgenbladet, 18.12.

Hveem, Dag Jørgen

Fastrentebommen, Dagens Næringsliv, 10.01.
 Betal ned lånet. Bergensavisen, 21.01.
 Få maks ut av lav rente. Slik sparer de smartest. VG, 02.0.
 Få maks ut av lav rente. Slik sparer de smartest. Dine Penger Pluss, 02.02.
 Betale ned gjelder eller spare? Hegnar Online, 02.02.
 Slik blir boliglånet gratis. VG Pluss, 05.02.
 Ingen grunn til å vente med boligkjøpet. Hegnar Online, 11.02.
 Motsto fristelsen. Dagens Næringsliv, 11.02.
 Ekspert ser ingen grunn til å vente. Dagens Næringsliv, 11.02.
 Boliglåns-rente Derfor bør du. Dagbladet, 17.02.
 Derfor bør du bonde renta nå. Vurderer du å binde renta, er tiden inne nå, mener eksperter. Dagbladet Pluss, 17.02.
 Elendig jus, rett og slett. Dagens Næringsliv, 25.02.
 Ønsker uavhengighet, Dagens Næringsliv, 25.02.
 Derfor bør du velge bort sparekontoen. Din side, 04.03.
 Kan kreve honorar tilbake. Dagens Næringsliv, 05.03.
 Vi flytter sparepengene. Haugesundsavis, 23.03.
 Må vi har barneforsikring? Dine Penger Pluss, 03.04.
 Kanskje aldri vært så lønnsomt å eie framfor å leie. DN.no, 09.04.
 Her kommer ingen på visning. DN 15.05.
 Snodig, men greit. Adresseavisen, 12.05.
 Her kommer ingen på visning. Hegnar Online, 15.05.
 Derfor valgte Ståle å hjelpe datteren (19) med boliglånet. Dine Penger Pluss, 25.05.
 Lik pris for alle er urettferdig. DN, 03.06.
 Du risikerer å gå i arvefella – Arveregler. Dagbladet, 20.06.
 Arvefella: - det hjelper ikke at du ikke visste hva du gjorde. Dagbladet Pluss, 20.06.
 Slår tilbake med gigantsøksmål. Bergens Tidende, 04.07.
 Greit og naturlig. Dagens Næringsliv, 08.0.
 De sparer minst av alle. Hegnar Online, 08.07.
 NHH-professor: Nordmenn bør tenke seg bedre om. 15.08.
 Derfor bør du ta opp maks studielån – uten å binde renten. DN, 16.08.
 Hvilken mann velger Jorunn? Agderposten, 04.09.
 Barnefamilier kan spare minst 20 000 i måneden. Mammenett, 09.09.
 Hvor havner de 12 prosentene? Agderposten, 12.09.
 Lønner det seg med fastrente? DinSide, 03.10.
 DnBs Mastercard får Eurobonus-opptjening. DinSide, 23.10.
 Kritisk til 20 års fastrente. Dn.no, 25.10.

Advarer mot lang rente. Avisa Nordland, 27.10.
 Her får du best fastrente på boliglånet. VG Pluss, 03.11.
 Fallhøyden for fastrentelån. VG, 08.11.
 Ekspertene: Slik vil oljekrisen prege ditt liv i 2016. E24, 24.11.
 Ekspertenes råd for din økonomi i 2016. Dagens Næringsliv, 23.12.
 Ta vare på det du har. Dagens Næringsliv, 23.12.
 Privatøkonomenes beste råd for 2016: - Gi jernet på jobb! Hegnar Online, 23.12.
 Slik tar du vare på økonomien din i 2016. Dagens Næringsliv, 25.12.
 Vil bruke mindre penger. P4, 29.12.
 Nå kan det være gode grunner til å spare. Aftenposten, 29.12.
 Tror kjøpefesten tar pause. Bergens Tidende, 30.12.
 Kjøpefesten over for denne gang spør ekspertene. Aftenposten, 30.12.

Kinander, Morten

Vi er i samme båt (og Bård Larsen). VG Nett, 08.01.
 Jurister til NRK: Kreakars uttalelser er straffbare. NRK, 26.02.
 Monica-saken: Meningsløs foretaksstraff (med Torstein Ulserød). Aftenposten, 26.02.
 Religion eller trusler? NRK Ytring, 03.03.
 Innfør avslagsplikt nå. Finansavisen, 10.03.
 Vil innføre avslagsplikt. P5, 10.03.
 Vil innføre avslagsplikt. P4, 10.03.
 Fravær av straffansvar for ledere i offentlig sektor (med Torstein Ulserød) Aftenposten, 19.03.
 Hvorfor tillater vi streik? VG Nett, 28.03.
 Rett, politikk og Høyesterett. 15.06.
 Et spill fra galleriet (med Torstein Ulserød). NRK Ytring, 17.06.
 Overdommerne 2015. MINERVA, 21.06.
 De svekker folkestyret. Klassekampen, 26.06.
 Historie: en gjenoppstått statsmakt. Morgenbladet, 26.06.
 Den norske Høyesteretts agenda. Dagbladet, 29.07.
 Spørsmål til Jette Christensen. Klassekampen, 01.08.
 Snusforslag i fare? Dagsavisen, 08.08.
 Nytt neppa å klage. Dagens Næringsliv, 14.10.
 Vi trenger en ny klageordning for finansnæringen. (med Torstein Ulserød). Dagens Næringsliv, 14.10.
 Slakter utspill om at Kolberg må trekke seg: - De bommer fullstending. Dagbladet, 05.11.
 Mener Kolberg må trekke seg. Drammens Tidende, 05.11.
 Kolberg venn med Telenor-sjefen. Klar Tale, 05.11.
 Usemje om Kolberg er inhabil. Hordaland, 05.11.
 Han ble fremstilt som et nazisvin. Dagbladet,

06.11.
Kolberg må trekke seg. Dagen og Laagendalsposten, 06.11.
Reagerer på NRK-boikott: - De er for hårsåre. Dagbladet, 09.11.
Hårsårt på høyresida boikott. Dagbladet, 10.11.
Avviser NRK etter sjikane. DN, 18.11.
Surt i salongen. VG Pluss, 21.11.
Kritiserer Kolbergs taushet. DN, 24.11.
Det er jo et valg hvor høy sigarføring man vil ha i saker. Dagens næringsliv, 27.11.

Kristensen, Roy, K.; Opsahl, Hanne; Høylye, Knut

Mange endringer i den nye utgaven av boken, «God regnskapsførerskikk - med kommentar til lov og standard», NARF, 18.02.

Lahnstein, Geir

Dette tjener ordførerne i Innlandet. NRK Hedmark og Oppland, 07.01.
Øygards lønn øker mest. NRK Hedmark og Oppland, 07.01.

Randers, Jørgen

It is profitable to let the world go to hell. The Guardian, 19.01.
Interview with Jorgen Randers. Intervju Weekly Toyo Keizai, Tokyo, 23.02.
Comment survivre à 2052. Intervju Le Devoir, Montreal, 02.03.
Interview with Jorgen Randers. Intervju Chosun Ilbo, Seoul, 08.04.
Politicians' wasting time. Intervju Korea Times 11.04.
Hvem bør få Akademikerprisen? Norges Juristforbund, 13.04.
- om livet. NRK P2 Verdibørsen, 20.05.
Grønn vekst - den gode løsningen. Fædrelandsvennen, 05.06.
Grønn vekst - den gode løsningen. Lindesnes, 06.06.
- om klimatiltak. NRK P1 Kveldsåpent 23.06.
- om De Grønnes program. NRK1 TV Dagsnytt Atten 02.08.
- om De Grønnes program. NRK2 TV Debatten 12.08.
Jeg garanterer for De grønne. DN, 02.09.
Økonomiprofessor garanterer for Miljøpartiet. Framtida, 02.09.
Bionova: Gode liv etter oljen. Nordlys, 07.09.
Fakta om De Grønne. iTromsø, 08.09.
Grønn glede ingen fare! Sandnesposten, 08.09.
MDG og økonomi. Kvinnheringen, 09.09.
Vil farge sentrum grønt. Fredrikstad Blad, 10.09.
Gammel vane er vond å vende? Lindesnes, 12.09.
Moss - nå lukter det grønt i Moss. Dagsavisen, 07.10.
- om Jørgen Randers liv. NRK P2 Ekko, 16.10.
Nordmenn er ikke villige til å ofre mer enn

absolutt nødvending. Aftenposten, 21.10.
- om 2052 og byutvikling. Koreansk TV og radio, 12.11.
Looking for the silver lining in climate change. Intervju Korea Herald, Seoul, 14.11.
Interview with Jorgen Randers» Intervju Hankook Ilbo, Seoul, 14.11.
- om grønn vekst. NRK 1 TV Debatten 03.12.
Rike land vil ikke gjøre opp for klimaskader. Vårt Land 09.12.
Vil ikke gjøre opp for klimaskader. Vårt Land, 10.12.
Gir klimahåp. Ukeavisen Ledelse, 11.12.
Gode forslag strømmer på. Finansavisen, 15.12.

Schwencke, Hans Robert

Revisorslakt. Dagbladet, 16.03.
Kan ha brote lova. NRK Sogn og Fjordane, 16.03.
Selvsagt har man hatt rutiner som sikrer at ingen kan forsyne seg av kontoer og partiets penger. Dagbladet, 17.03.
Kan vera eit lovbrøt. Firdaposten, 17.03.
Selvsagt har vi hatt rutiner Revisorslakt. Dagbladet, 17.03.
Frp kan ha brote lova. Ytre Sogn Avis, 20.03.

Sitter, Nick

Brussel skjelder i buksene. Dagsavisen, 19.02.
Faren over. Foreløpig. (Valget i Storbritannia). Dagens næringsliv, 12.05.
Se opp for terror-fellen. Forskning.no, 15.05.
Ungarns jernhanske NRK EKKO, 10.09.
Store ledighetsforskjeller mellom innfødte og innvandrere: - Europa burde lære av USA. E24, 01.11.

Stoknes, Per Espen

Penger til klimapsykologi? Tidsskrift for Norsk Psykologiforening, 06.01.
Slik kan Norge firedoble det grønne gullet. InnoDesign, 27.01.
Kjøper wow-faktor av interiørarkitekter. NRK, 09.02.
Derfor krangler vi om penger. Dine Penger Pluss, 26.02.
Hvis fremtidens ledere fikk bestemme! My Newsdesk, 19.03.
Stor tro på fremtidens smarte byer. Bellona, 26.03.
Fra sort til grønn. Naturviterne, 29.03.
Fritid er penger. Bergens Tidende, 11.04.
Vi kjøper oss til mindre husarbeid. Fædrelandsvennen, 10.03.
Fritid er penger. Bergens Tidende, 13.04.
Dagbladet Pluss, 24.06.
Klima og miljø - Velger rike som bryr seg. Dagbladet, 24.06.
Hva er det Gunhild Stordalen egentlig vil? Det tror jeg de færreste av oss har forstått. Dagbladet Pluss, 24.06.
Slik blir du rik i en fei. Dagen, 21.08.
Slik blir du rik i en fei. Dagen, 23.08.

Grønt vendepunkt. Changemaker, 25.08.
Blogg om klimapsykologi: talkingclimate.org
Tidsskrift for Norsk Psykologiforening, 04.09.
Trener-kommende-CCS-eksperter-Nordisk-CCS-sommerskole-arrangert-i-august. CLIMIT, 14.09.
Den grønne revolusjonen. Inno-Design, 15.09.
Se ut av vinduet, ikke inn i speilet. Dagbladet, 29.09.
På tide med et CO2-opprør før klimamøtet i Paris. Dagbladet Pluss, 29.09.
Statkraft skulle investere i selskaper som kan endre energimarkedet. Her er den første investeringen. Teknisk Ukeblad, 07.10.
Hva ville Arne Næss ha gjort? Harvest, 29.10.
Dette tror klimaforskerne om fremtidens Norge. NRK, 22.11.
Ylvas verden NRK, 22.11.
NRK Klima-uke P1 NRK.no: Klimapsykologi i 10x2min animerte intervjuer. 25.11.
Ligger løsningen av klimakrisen på filosof Arne Næss' tenkeboks 1505 meter over havet? Aftenposten 26.11.
Hva ville Arne Næss ha gjort? A-Magasinet, 27.11.
Klodeløse optimister. Dagens Næringsliv, 28.11.
NRK P1 Debatten, 3. Des, om Klima. Innledning om klimapsykologi. NRK, 03.12.
Fem barrierer mot klimatiltak. Forskning.no, 08.12.
Er grønn teknologi løsningen? Drammens Tidende, 21.12.

Stoknes, Per Espen; Schwarzenegger, Arnold.

GOP - don't lose out on the energy revolution. CNN.com 2015.

Unneberg, Inge

Krev 1,5 mill. frå Fjordane Tingrett. Bergens Tidende, 23.01.

Viken, Monica

Opererer i juridisk grenseland. Vårt Land, 11.03.
Har provosert på TV i 12 år. Vårt Land, 13.03.
Hanvold er et alvorlig PR-problem for kristne. Vårt Land, 14.03.
Finansdepartementet anbefaler ikke regulering av nedlastbart prosjekt i eien-domsmeglerforskrift. Eiendom Norge, 16.06.
Juridisk betenkning om bransjenormen. Eiendom Norge, 17.08.
Bryter loven på Snapchat. Dagens Næringsliv, 30.10.

Råd og utvalg

Anderssen, Harald Benestad

Klagenemnda for Eierskifteforsikring
Klagenemnda for forsikring- og gjenforsikringsmeglingsvirksomhet
(personlig vara for leder)

Birkeland, Kari

Blis klagenemnd
Utvalg som utarbeider praktisk prøve for revisorer.

Bråthen, Tore

Redaktør: Nordisk Tidsskrift for Selskabsret (NTS)
Redaktør for selskapsrett: Norsk Lovkommentar
Redaksjonsmedlem: Tidsskrift for Eiendomsrett
Professor II, Universitetet i Tromsø
Leder kontrollkomiteen Sparebanken Nord-Norge
Leder Etisk Utvalg, Forsikringsmeglerne

Daler, Ørnulf

Styremedlem: Stiftelsen forsikringsakademiets premiefondsfond

Ditlev-Simonsen, Caroline, Dale

Co-director BI Centre for Corporate Responsibility
Medlem: Instituttets representant i Forvaltningsforum
Medlem: Stiftelsesklagenemnda

Due-Tønnessen, Ina

Medlem: Autorisasjonsnemnda for forsikringsmeglere
Styremedlem: Stiftelsen forsikringsakademiets premiefondsfond (fra 2016)

Eidsvold Tøien, Irina

Styremedlem: Norsk opphavsrettsforening
Varamedlem: Kunsthøgskolens klagenemnd

Falkanger, Thorunn

Nestleder: Finansklagenemnda for eierskifte
Redaksjonsmedlem: Tidsskrift for eiendomsrett
Medlem: FREMS – Faglig råd for eiendomsmeglerstudiet

Fjeldheim, Paul Henning

Redaksjonsmedlem: Tidsskrift for eiendomsrett
Medlem: Klagenemnd i Help forsikring
Medlem: Etisk nemnd i Norges Eiendomsmeglerforbund
Medlem: Fagutvalg for eiendomsmegling, Den norske advokatforening

Medlem: Nokut-komite for vurdering av eiendomsfag ved Høyskolen i Østfold

Furuset, Eivind

Rådsmedlem: Nordisk skattevitenskapelig forskningsråd (NSFR)
Medlem: Redaksjonsrådet til NSFRs tidsskrift Nordic Tax Journal
Redaksjonsmedlem: Selskapsrettstidsskriftet Tidsskrift for selskaper, markeder, samfunn og miljø.

Gjems-Onstad, Ole

Redaksjonsmedlem: Dyade
Nasjonal korrespondent World Journal VAT/GST
Faglig rådgiver i tidsskriftet: Magma

Hernes, Gudmund

Styreleder: Falstad-stiftelsen
Styremedlem: Executive Committee, International Social Science Council
Medlem: Styret for Det norske vitenskapsakademi for polarforskning
Medlem: Programkomiteen World Social Science Forum
Medlem: Vitenskapskomiteen for UNESCO'S Program, Science Forum. Managing Social Transformations (MOST)

Hveem, Dag-Jørgen

Leder av kontrollkomiteen i Sparebanken Sør
Styremedlem i Finansnæringens autorisasjonsordninger

Kinander, Morten

Medlem: Regelverksutviklingsutvalget til Finansnæringens Autorisasjonsordning

Kristensen, Roy, K.

Regnskap Norge: Konsulentavtale og kurslederavtale i etterutdanningsprogrammet

Mikelsen, Anders

Varamedlem til styret i Forbrukerrådet

Randers, Jørgen

Styreleder: 21st Venture AS
Styremedlem: Posten ASA (til juni 2015)
Styremedlem: The Club of Rome, Winterthur, Sveits
Medlem: Bærekraftsrådet i Dow Chemical Company, Michigan, US (til mai 2015)
Medlem: Bærekraftsrådet i Astra Zeneca, London, UK
Special advisor on sustainability to Mayor Park Won Soon of the Seoul Metropolitan Government, Korea.

Schwencke, Hans Robert

Nestleder: Regnskapsstandardstyret ved Norsk RegnskapsStiftelse

Sitter, Nick

Medlem: UK in a Changing Europe Advisory Group for the The Economic and Social Research Council (ESRC)

Trosdahl, Kristian

Styremedlem: Stiftelsen forsikringsakademiets premiefondsfond

Unneberg, Inge

Redaksjonsmedlem: Tidsskrift for Erstatningsrett
Redaksjonsmedlem: Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål

Viken, Monica

Associate Dean for Bachelor i økonomi og forretningsjus.
Medredaktør i Tidsskrift for Forretningsjus (Gyldendal Akademisk)
Medlem: Opphavsrettsutvalget i Forskerforbundet
Medlem: Arbeidsgruppen som lager retningslinjer basert på Opphavsretsreglementet ved BI.

Institutt for rettsvitenskap

Dette er medarbeidere som jobber ved instituttet.

Instituttledelsen

Bråthen, Tore

Instituttleder og professor
Dr. juris Universitetet i Oslo 1998
Professor II - Det juridiske fakultet ved Universitetet i Tromsø
Alminnelig formuerett, selskapsrett, børs- og verdipapirrett, eiendomsmegling, forretningsjus og eiendomsmeglingsrett

Thestrup, Anne-Christine
Administrasjonssjef

Steigum, Marie-Louise
Administrasjonskonsulent

FAGLIG STAB: For ytterligere informasjon gå inn på hjemmesidene til de faglige:
<http://www.bi.no/forskning/institutter/regnskap-revisjon-og-jus/Ansattfaglig-tilknyttede/>

FACULTY MEMBERS: For further information, please visit the individual website of each faculty member at
<http://www.bi.edu/research/research-departments/Accounting-Auditing-and-Law/Faculty/>

Anderssen, Harald Benestad

Post.doc.
PhD, Universitetet i Tromsø, 2014
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 2001
Kontraktsrett, boligrett, forsikringsrett, eiendomsmeglingsrett

Bråthen, Gina

Førsteamanuensis (fra 01.08.)
PhD, Universitetet i Oslo, 2014
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 2005
Arbeidsrett, selskapsrett

Birkeland, Kari

Førsteamanuensis
PhD, Universitetet i Tromsø, 2015
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 2005
Revisjonsrett, selskapsrett, erstatningsrett

Daler, Ørnulf

Høyskolelektor
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 1979
MBA-FSI Vlerick Leuven Gent
Skadeforsikring, forsikringsrett

Bjune, Cathrine

Førstelektor
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 1991
Spesialfag fra Nordisk Institutt for Sjørett
Advokat
Avtalerett, internasjonal kontraktsrett, sjø- og transportrett, sjøforsikring, skadeforsikring, forretningsjus

Ditlev-Simonsen, Caroline Dale

Førsteamanuensis
PhD, Handelshøyskolen BI, 2011
MA, Boston University, 1990
Siviløkonom, Simon Fraser University, Vancouver, Canada, 1986
Co-director BI Centre for Corporate Responsibility
Corporate Social Responsibility (CSR), ikke-finansiell rapportering, etikk, forbrukeratferd, Social Responsible Investment (SRI)

Blattner, Emanuel

Høyskolelektor
Master i bedriftsøkonomi Universitetet i Fribourg, 1979
Økonomistyring og finans

Due-Tønnessen, Ina

Høyskolelektor
Cand. polit. samfunns-/sosialøkonomi NTNU, 1996
Allmennlærer Trondheim lærerhøgskole
Personforsikring

Eidsvold Tøien, Irina
Førsteamanuensis (fra 01.11.)
PhD, Universitetet i Oslo 2015
Opphavsrett

Eliassen, Kjell A.
Professor
Leder for Senter for europeiske og asiatiske studier

Emberland, Marius
Førsteamanuensis II (fra 2016)
D.Phil., University of Oxford (2004), LL.M.,
Harvard Law School (1999), cand. jur.,
Universitetet i Oslo (1996).

Engh, Jone
Høyskolelektor/doktorgradsstipendiat
(til 30.04.15)
Cand.jur. Universitetet i Bergen, 1989
Finansjus, børse- og verdipapirrett, pensjonsrett,
selskapsrett og forsikring

Ericson, Ingvild S.
Høyskolelektor (fra 18.01.2016)
Dommerfullmektig Drammen Tingrett, juni 2013
- desember 2015
HELP Forsikring AS, 2012-2013
Master of European Business Law, l'Université
d'Aix-Marseille III, 2003
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 2002
Mellomfag i psykologi, Universitetet i Oslo, 1997
Generell kontraktsrett, fast eiendom, forbruker-
rettigheter, EØS-rett, konkurranserecht, prosess,
miljørett og juridisk metode

Falkanger, Thorunn
Høyskolelektor
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 1988
Advokatbevilling
Associate dean Bachelorstudiet i eien-
domsmegling
Eiendomsmeglingsrett, kjøpsrett, avtalerett, fast
eiendoms rettsforhold og selskapsrett

Ferdowsi, Sanaz Ormaz
Høyskolelektor (til 30.11.15)
Advokatfullmektig, 01.12.2015 -
Master i Rettsvitenskap Universitetet i Oslo,
01.12.2015
Siviløkonom Handelshøyskolen BI, 2008
Skatte- og avgiftsrett

Fjeldheim, Paul Henning
Førstelektor
Cand. jur. Universitetet i Oslo, 2001
Offentlig eiendomsmeglereksamen, 1985
Eiendomsmegling, eiendomsmeglingsrett,
kjøpsrett, panterett

Fougner, Jan
Professor II (fra 2015)
Advokat - Møterett for Høyesterett
PhD, Handelshøyskolen, Universitetet i Aarhus,
2007
Cand. jur., Universitetet i Oslo, 1988
Arbeidsrett, kontraktsrett, foretaksstraff, comp-
liance og antikorrupsjon, prosedyre og
tvisteløsning

Furuseth, Eivind
Høyskolelektor
LL.M. Universiteit Leiden, Nederland 2006 -
internasjonal skatterett
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 2002
Skatterett

Føllesdal, Anna
Stipendiat (fra 01.01.2016)
Master i rettsvitenskap UiO, 2012
Bachelor i økonomi og administrasjon, NHH,
2007

Gjems-Onstad, Ole
Professor
Dr.juris. Universitetet i Oslo, 1984
Lic.jur., 1980
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 1979
Skatte- og avgiftsrett

Grundekjøn, Ole Tellef
Høyskolelektor
Siviløkonom NHH, 1991
Advokat MNA
Generasjonsskifte person og bedrift, arv,
Skatterett, strategisk økonomistyring og
personlig økonomi

Hansen, Rune Jarle
Høyskolelektor
Siviløkonom BI, 1976
Pedagogisk utdanning fra Statens lærerskole i
handels- og kontorlag
Regnskap, bedriftsøkonomi, offentlig regnskap

Haug, Are Vegard
Førsteamanuensis II
PhD Universitetet i Oslo, 2009
Politisk økonomi, EU/EØS, velferdsstat,
demokrati, nettverk, forvaltning, IKT, organisasjon
og ledelse

Hernes, Gudmund

Professor II
Forsker FAFO
PhD sosiologi fra Johns Hopkins University, 1971

Lund, Morten

Høyskolelektor
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 1978
Forretningsjus og shipping

Hveem, Dag Jørgen

Høyskolelektor/doktorgradsstipendiat
Cand. jur, Universitetet i Oslo, 1995
Vitenskapelig assistent, Institutt for privatrett, UiO, 1991-92
Diplomøkonom i bank og finans, BI Senter for finansutdanning, 1990
Advokat og diplomøkonom bank og finans
Privatøkonomi med jus. Bankers rådgivnings ansvar, finansavtaler og kredittrett, arv og skatt, familierett og ugift samliv, trygd, vergemål, pante- og tingsrett, kausjon, boligrett, tvangsinn driveelse og gjeldsordningsloven for privat personer

Løken, Svein A.

Høyskolelektor
Siviløkonom NHH, 1970
IT-revisjon og internkontroll

Mikelsen, Anders

Førsteamanuensis
PhD, rettsvitenskap Universitetet i Oslo, 2010
Avgiftsrett og kontraktsrett

Jenssen, Julie Bodd

Høyskolelektor (til 31.08.15)
Advokat, Attorney at Law (NY)
MBA NHH, 2014
LL.M. Vanderbilt University, 2009
Master i rettsvitenskap Universitetet i Oslo, 2008
Forretningsjus og konkurranse rett

Minde, Stine Winger

Høyskolelektor
Master i rettsvitenskap, 2008
Avtalerett, kjøpsrett, selskapsrett, pengekravsrett og juridisk metode

Kaspersen, Gunnar

Høyskolelektor II
Advokat
Arbeidsrett

Randers, Jørgen

Professor emeritus (fra 30.06.15)
PhD MIT Sloan School of Management, 1973
Klimaspørsmål, fremtidsanalyse, systemdynamikk

Kinander, Morten

Professor
Master i rettsvitenskap Universitetet i Oslo, 2006
Dr.juris. Universitetet i Bergen, 2003
Cand. Philol, filosofi hovedfag, 1997
Kreditt- og depotjus, selskapsrett, børss- og verdipapirrett, rettssosiologi, rettsfilosofi, strafferett, menneskerettigheter, forvaltningsrett

Schwencke, Hans Robert

Professor
Dr.jur., Universitetet i Oslo, 2002
Statsautorisert revisor NHH, 1980
Siviløkonom NHH, 1977
Norsk og internasjonal regnskapsrett, regnskapsmessig behandling av oppkjøp og fusjoner

Kristensen, Roy K.

Høyskolelektor
Diplomøkonom BI, 1990
Skatterevisor
Regnskap, skatte- og avgiftsrett

Sitter, Nick

Professor
PhD. London School of Economics, 1999
Regulering, EU, rettstat og demokrati, terrorisme

Lahnstein, Geir

Høyskolelektor
Diplomøkonom, 1969
Organisasjon og ledelse

Skaar, Arvid Aage

Visiting Scholar (fra 01.02.)
Møterett for Høyesterett, 2004
Partner i Wiersholm siden, 1997
Professor ved Handelshøyskolen BI, 1994-1997
Dr.juris, Universitetet i Oslo, 1991
Cand. jur., Universitetet i Oslo, 1976
Norsk og internasjonal skatte- og avgiftsrett, skatteavtaler, prosedyre og tollsaker

Smedsrud, Kjell

Høyskolelektor (til 01.08.15)
Cand.real. Universitetet i Oslo, 1982
Skadeforsikring

Stoknes, Per Espen

Forsker II
Cand.Psychol. og Dr.Philos. Universitetet i Oslo, 2011
Scenarier, strategi, grønn økonomi og klimastrategi

Trosdahl, Kristian

Høyskolelektor
Cand.philol. Universitetet i Oslo, 2000
Høyere Forsikringsseksamen
Skade- og livsforsikring, forsikringshistorie

Unneberg, Inge

Førsteamanuensis
PhD. Universitetet i Tromsø, 2009
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 1984
Agronom, 1979
Familie-, arve- og skifterett, odelsrett, erstatningsrett, forsikringsrett

Viken, Monica

Førsteamanuensis
PhD Copenhagen Business School, 2011
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 1995
Generell kontraktsrett, juridisk metode, eiendomsmeglerrett, immaterialrett og markedsføringsrett

Wille, Hans Georg

Visiting Scholar
Arthur Andersen / Ernst & Young, 1996-
Advokatfirmaet BA-HR, 1992-1996
Advokat, 1995
Finansdepartementet, 1986-1992
OECD 1989-1990
Cand.jur. Universitetet i Oslo, 1985

Aardal, Gunnar

Doktorgradsstipendiat
LL.M European Union Business Law, Amsterdam Law School, 2002
Cand. jur. Universitetet i Oslo, 1998
Kapitalforvaltning, pensjonsrett og selskapsrett

Aasland, Inger Julie G.

Doktorgradsstipendiat i jus
Master i rettsvitenskap, Universitetet i Oslo, 2012
Bachelor i økonomi og administrasjon, NHH, 2009
Stiftelsesrett, selskapsrett, revisjonsrett, erstatningsrett

Assosierte medarbeidere:

Mjell, Christian Jacobsen

Høyskolelektor II
BI Bergen

Skjønhal, Terje

Høyskolelektor II,
BI Trondheim

Studentassistenter

Abdullah, Vina

Studentassistent, BI Oslo

Fedorak, Bogdana

Studentassistent, BI Oslo

Groven, Sindre

Studentassistent, BI Oslo

Mørkhagen, Simon Lønne

Studentassistent, BI Oslo

Straalberg, Ingunn

Studentassistent, BI Oslo

Sætre, Christian Aa.

Studentassistent, BI Oslo

Highlights from 2015

Associate professor Kari Birkeland was awarded Norway's first doctorate in auditing law in November. The dissertation is about auditors' liability pursuant to the Auditors Act § 8-1. The audit profession today is largely characterized by its legal aspects, and the auditor's main task is to ensure that the client's financial statements are free from misstatements. An auditor's role has expanded in recent decades and has now emerged as the general public's representative, with a wide range of legal requirements to deal with.

Professor Ole Gjems-Onstad has since 1990 been the editor of "Skattelovsamlingen" - a compilation of Norwegian tax laws - for Gyldendal publishing house, and to mark this 25th anniversary, Gyldendal organised a seminar on tax and charge law at BI in October, where Finance Minister Siv Jensen had a presentation on future challenges for Norwegian tax and charge law. Professor Morten Kinander held his

inauguration lecture in June on the Norwegian Supreme Court and the relationship between law and politics. Professor Gudmund Hernes' book "Hot Topic, Cold Comfort" was translated into Chinese. The book is about climate change and attitude change, the translation was commissioned by the Chinese Academy of Social Research.

To honour professor Jørgen Randers for his work at BI and worldwide, and on occasion of his 70th birthday, the Department organised the seminar "Green Economics & Science based Activism", with prominent, international speakers. Their work is presented in the book Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers, which is also mentioned below.

Based on his book "2052 - A Global Forecast for the Next Forty Years", professor Jørgen Randers was asked to assist the city of Shanghai in its plan for the city's socio-economic-environmental

development over the next 35 years, Randers' report was entitled: "A quantitative backbone for the Shanghai 2050 plan".

Senior Researcher Per Espen Stoknes was awarded the prize "Outstanding Academic Title 2015" from the American Library Association for his book "What We Think About When We Try Not To Think About Global Warming". Stoknes has also written a feature article on green energy together with Arnold Scharzenegger, in order to influence the Republican Party's views on the topic before the presidential campaign.

Associate professor Monica Viken was given the "Commander" award by the students of the Bachelor of Business Law programme. This distinction is very exclusive, since it is not awarded every year, and is only given to persons who have made an exceptional effort and who have an intense commitment to the subjects taught in the programme.

New Faculty Members

Eivind Furuseth has a Master's degree in international taxation from the University of Leiden, in addition to a Master's degree in law from the University of Oslo. He will present his doctoral thesis on the relationship between national tax evasion regulations and tax agreements this spring. He has also worked at the Central Tax Office for large enterprises and as a tax lawyer at KPMG. He will teach tax law in Executive, Master of Science and Bachelor programmes at BI.

We are very glad to have Ingvild Ericson back at BI after having worked as a trainee lawyer and deputy judge for three years. This practical experience will make her teaching even more interesting and topical for the students, she says. In addition to a Master of law degree from the University of Oslo, she also has

a Master's degree in business law from Aix-Marseille.

After having presented her doctoral thesis on copyright protection for performing artists at the University of Oslo this autumn, Irina Eidsvold Tøien accepted a position as associate professor at our department, where she will be teaching and doing research on intellectual property rights. Before becoming a doctoral student, Irina worked five years as chief legal officer at Tono (Norwegian performing artists association) and five years as a lawyer at Bull & Co. She is also an actress and has had parts in Norwegian films and TV-series.

Gina Bråthen is associate professor in labour law, she will be teaching labour law to students in Executive, Master of

Science and Bachelor programmes. She wrote her doctoral thesis on company law and has been a trainee lawyer at DLA Piper and Schjødt. Therefore, her competence in both company law and labour law is very valuable for the department's teaching and research.

Anna Føllesdal started as a Ph.D. student in January, she will be writing about tax and real property law. She has worked three years as a trainee lawyer at Wiersholm and one year as an auditor's assistant at Ernst & Young. She has also worked as a research assistant at the University of Oslo, has a Bachelor of Business Administration from the Norwegian School of Economics and studied Sciences Sociales at the University of Toulouse, in addition to a Master's degree in Law from the University of Oslo.

New Programmes

BI Norwegian Business School has in cooperation with the Norwegian Armed Forces developed an Executive Master of Management programme with a specialisation in security and cultural

understanding, the programme director is professor Kjell Eliassen at the Department of Law. The programme consists of the following sections which are given in Norwegian or English: 1) Globalisation,

security and new conflicts 2) Conflict management and terrorism 3) Organising for the unexpected 4) Cultural literacy in international context 5) Master's thesis.

International Research

Professor Nick Sitter has in recent years conducted international research on the following three areas: 1) regulation and reliability of supply in the EU gas market; 2) terrorism and the fight against terrorism; and 3) Central Europe: the rule of law, democracy and markets.

The book «A Liberal Actor in a Realist World» by Nick Sitter and Andreas Goldthau (Harvard University) explores the EU energy market, with a particular focus on regulation and reliability of supply.

Nick Sitter's research on terrorism and the fight against terrorism is based on a collaboration over many years with Tom Parker from Bard College, a former counter-terrorism expert at Amnesty International, the UN Counter-Terrorism Implementation Task Force and Bill Kissane from London School of Economics. This collaboration has produced several articles on the following controversial themes: nationalism, political violence and civil war.

A network of researchers from BI, CEU, LSE and the University of Oslo, amongst others, have analysed politics and democratisation in Central Europe. This past year, and especially after the election victory of the right-wing Law and Order party in Poland last autumn, has raised the question of whether "backsliding" democracies may create a crisis for the entire EU-system, this has become an important issue on the research agenda.

Publications in English

Ditlev-Simonsen, Caroline Dale

"The gap between attitude and behavior in environmental protection: the case of Norway." In: Science based activism: festschrift to Jørgen Randers. Bergen: Fagbokforlaget 2015

Ditlev-Simonsen, Caroline Dale; Høivik, Heidi von Weltzien; Ihlen, Øyvind

"The historical development of corporate social responsibility in Norway." In: Corporate Social Responsibility in Europe. Springer 2015.

Eliassen, Kjell; Marino, Marit Sjøvaag; Peneva, Pavliina

"The EU's climate and energy policy - A case study of the adoption of the climate change package in 2008." In: Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers. Fagbokforlaget 2015.

Eliassen, Kjell; Stoknes, Per Espen (Eds.)

Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers, Fagbokforlaget, 2015

Furuseth, Eivind (ed.),

Nordic News, Nordic Tax Journal. Volume 2015, Issue 1, Pages 60-80, ISSN (Online) 2246-1809, DOI: 10.1515/ntaxj-2015-0004, September 2015.

Gjems-Onstad, Ole; Mel, Peter

NPOs (Charities) and VAT. In: Taxation of charities. Amsterdam: IBFD 2015. ISBN 978-90-8722-325-0. Pp- 75-85.

Sitter, Nick

"What does EU Energy Policy Mean for the Climate" In: Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers. Fagbokforlaget 2015.

Sitter, Nick; Andersen, Svein S.

Managing Heterogeneity in the EU: Using Gas Market Liberalisation to Explore the Changing Mechanisms of Intergovernmental Governance. Journal of European Integration 2015; Volume 37 (3) pp. 319-334. Projecting the Regulatory State beyond

the EU: Gas Markets and Energy Security. In: The European Union's Foreign Policy in Comparative Perspective: Evaluating and generating hypotheses on 'actorness and power'. Routledge 2015.

Sitter, Nick; Goldthau, Andreas.

Soft Power with a Hard Edge: EU Policy Tools and Energy Security. Review of International Political Economy 2015; Volume 22. (5) s. 941-965.

A Liberal Actor in a Realist World: The European Union Regulatory State and the Global Political Economy of Energy. Oxford Univ. Press 2015.

ISBN 978-0-19-871959-5, 192 s.

Sitter, Nick; Andersen, Svein S.; Goldthau, Andreas

The EU Regulatory State, Commission Leadership and External Energy Governance. I: EU Leadership in Energy and Environmental Governance: Global and Local Challenges and Responses. Palgrave Macmillan 2016. ISBN 9781137502759.

Sitter, Nick; Bakke, Elisabeth

Where do parties go when they die? The fate of failed parties in the Czech Republic, Slovakia and Hungary 1992-2013. *East European Politics* 2015; Volume 31. (1) s. 1-22.

Sitter, Nick; Lodge, Martin

Backsliding as new transboundary crisis for the European Union? Risk and Regulation, No. 30, Winter 2015.

Sitter, Nick; Parker, Tom

Four Horsemen of Terrorism – It's not Waves, It's Strains. *Terrorism and Political Violence* (on-line 17.12.2015), Volume 28

(2) s. 197-216.

Stoknes, Per Espen

A happy Climate? A new narrative for climate politics in the 21st century. I: Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers. Fagbokforlaget The Great Grief: How to Cope with Losing Our World. Psychologytoday.com 2015. What we think about when we try not to think about global warming: toward a new psychology of climate action. Vermont USA: Chelsea Green Publ. 2015

Stoknes, Per Espen; Kjell A. Eliassen, Kjell A. (Eds.)

Science based activism. Festschrift to Jørgen Randers. Fagbokforlaget 2015 (ISBN 978-82-450-1866-0) 318 s.

Stoknes, Per Espen; Schwarzenegger, Arnold

GOP - don't lose out on the energy revolution. CNN.com 2015. <http://edition.cnn.com/2015/12/14/opinions/schwarzenegger-stoknes-renewable-energy/index.html>

Wille, Hans Georg; Bjerkestuen, Hilde Mæhlum

Tax Holidays in a BEPS-Perspective. Intertax 2015; Volume 43 (1) s. 106-120.

HANDELSHØYSKOLEN

Handelshøyskolen BI

Institutt for rettsvitenskap
Nydalsveien 37
0442 Oslo
Tlf sentralbord: 46 41 00 00